

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

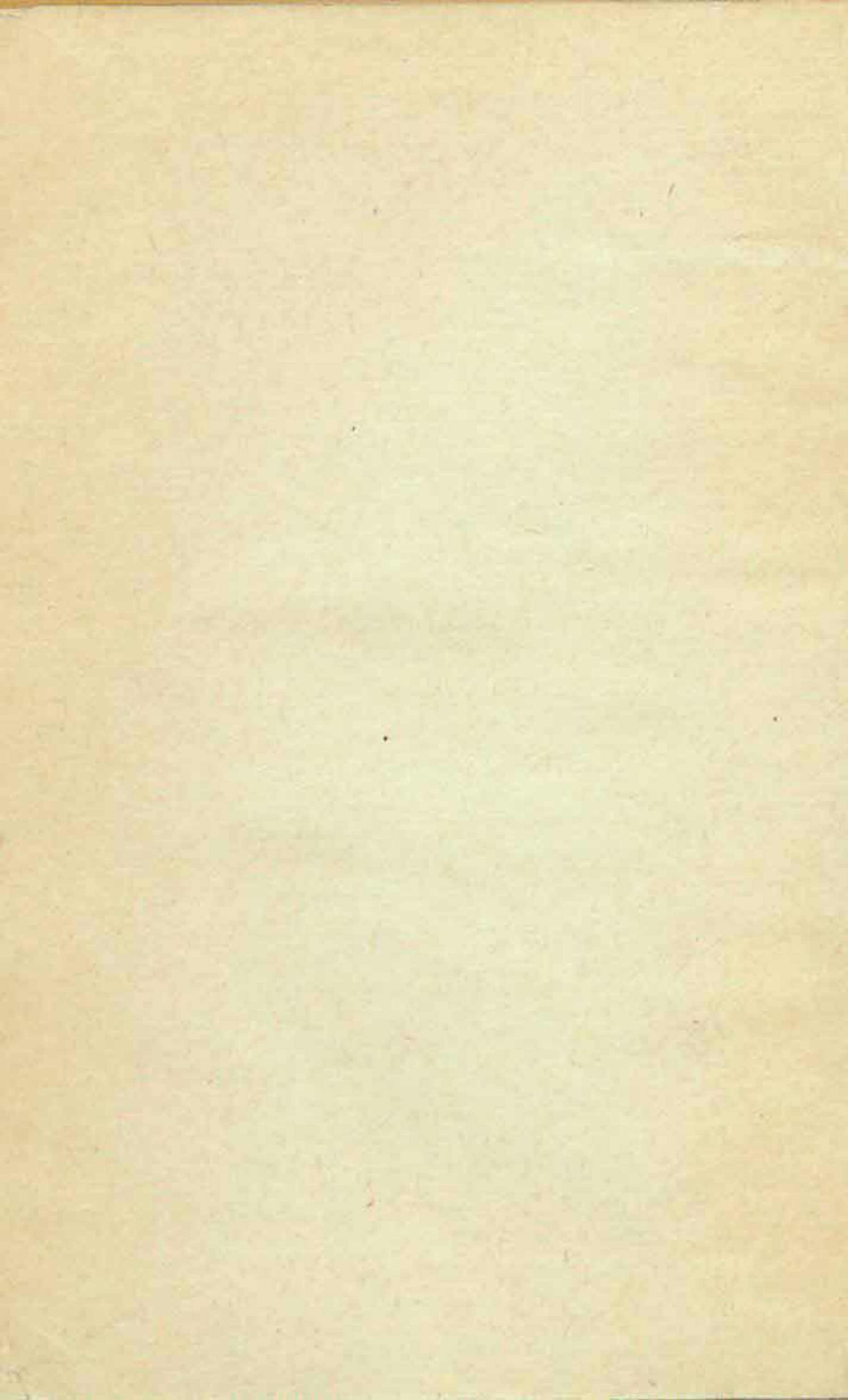
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2004

10-42

ԹԵՍՍՈՆՅՐԻ ԻՄԼՍ.

Ա՛

ԹԵՕԼՈԳԻԱԿԱՆ ՏՐՈՒԹՅՆ

ԱՅՈՒՆՔԻՆ

ԿՈՒՐԻՒԹՅՈՒՆ, ՏՈՒՆԱԿԱՆ,

ՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԻՃԻՍԻ ՔԵՊԻՅՐԻ ՄԵԹՈԴԻՍԻՆ
ԲԵՑ ՈՒ ԹԵՆԱՐՅՈՒ ՈՒ ԹՈՒՄԱԿՆԵՐՅԱԿԻ

ՄԻՃԻՍԻ ՄԵԶԳԻՈՒՐԻՆ

ԷԼԼԻՑԻՔՆԱՄԵԼԻՑ ԽՈՏԱԿԻՐԻՆ

ՏԵՆ, Կ. ԿԱԼՈՒՅՑ ԹՐԱՊԵՍԱՆՆ

ԷՐԶԻՆԱՎԱՆԻՑ ԹԵՐՐՈՒՅՊԻՆԻ

ՃԻՆՏԻ ԿՊՈՒԼԵԻ

ԻՍՏԱՆՈՒ

ԿՈՒՐԱՆՈՒՆ Ե. Կ. ԹՈՒՆԱԿԱՆ

Կ 1878 Վ

ՊԵՏԻՐ-ԽՈՒՆ Կ. 24

ԹԵՅՍԱԻՅՐԻ ԻՄԼԱ

224

ՎԷ

ԹԷՍՂԻՅԼԻ ՏԻՅՔԹԻ

10430

ԱՅՍԻՆՔՆ

ԳԻՒՐԻԹԻՒՆ ՏԱՃԿԱԿԱՆ

ՏԻՔԹԻ

ՄԷՃԼԻՍԻ ՔԷՊԻՅՐԻ ՄԷԱՐԻՅԻՆ
ՔԷՅՈՒԹԷՆՍԻՅՊՈՒ ԹԱՍՎԻՊԻՅԼԷ

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷԶՔԻՈՒՐԻՆ
ԷՂԼԻՅԵԹՆԱՄԷԼԻՅ ԽՕՃԱԼԷՐԻՆ-
ՏԷՆ Մ. ԳԱԼՈՒՍՏ ԹԻՐԵԱԳԵԱՆ
ԿՐԶԻՆՃԱՆԻՅ ԹԷՐԹԻՅՊԻԼԷ

ՃԻՂՏԻ ԷՎՎԷԼԻ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ՄԱԴՊԷՍՆ Գ. Գ. ԹՕԶԼԵԱՆՅ

)(1873)(

ԼԷԶԻՐ-ԻՍՆ Ն. 21

(179 - 4. 8.)

122 - 62

27500-62

ՄԻՒԳԱՏՏԻՄԷ

ՅԱՌԱՉԱԲԱՆ

(Պիսմիլլահ իր բահման իր բահըյմ)

Յանուն Աստուծոյ սուրճաձին և գնաձին

Միւղատտիմէլէր հէր նէ դատէր միւղ-
լագ (գոցուած . խրթին) օլուրլէր , իյ-
սէտէ , Ֆէգադ իշպուլ ըիսալէմիդ մատա՛մէ
(քանի որ) շակերտա՛նի (աշակերտք)
մէքեաթիպէ , (դպրոցաց) ա՛ախտ վէ-
րաճիլ՝ (վերաբերեալ) տր , վազըն (բաց ,
մեկին) սուրէթլէ տէրճ իյթմէյէ (դրել ,
ամփոփել) պիղէ մէճպուրիյյէ թի մախ-
սուսա (յատուկ պարտաւորութիւն) հա
սըլ օլէ կէլմիշտիր . վէ հէր նէ տէկիյն
(որքան) էրմէնիյիւլ իր՛ պարէ (հայարար-
բառ) թահրիյրիյնէ (դրել) , պիր գաչ
քէրրէ տէրճի տիյպաճէ (յառաջարան)
իյթմէք խադըրի Ֆաթիլի՛ աա՛ճիդիյէ
— տկար մտքերնուս — խուղուր (յիշել ,
դալ) վէ պա՛ղը էխըլլա՛յի աստըդա (հա

ւատարիմ բարեկամք) դարէ՛քի դիյ շէ-
 րէֆլէրինտէն , օլ պապատէ թէրդիյպա՛թ
 (հէվէսլէնտիրմէքլէր) ու թէնսիյպաթ
 (միւնասիպ կէօրմէքլէր) զուհուր (յայտ-
 նիլ) էյլէաի՛յսէտէ , էֆքեա՛րի նաշիյդանէ-
 միզ (ֆիքրլէրիմիզ) , տիյպաճէսի՛նտէ՛
 պիյլէ օլսուն , պա՛րիյ (դոնէ) թիւրքճէ
 շէնտ (պիւր դաշ) քէլիմա՛թի (բաուեր)
 իը՛լմիյյէնին (դիանական) թա՛լիյմիյ
 (դիտցընել) խուսուսընտէ (ի մասին)
 տէ , պիւր խումէթի դալիյլէմիզ (քիշ)
 օլսուն , տէյու իյտիյ . դիյրա , մէնվի՛յի
 զամի՛յրի սատրդանէմիզ (բուն նպատակ
 մեր) թիւրքճէ էօյրէթմէքտէն ի՛րպա-
 րէթ տիւր , վէ պուտէ իւ՛սո՛ւլի ճէտիյտէ
 ուֆէսըյհա իւզրէ : Միւղատաիմէ՛ի դա-
 սըրանէմիզին (դըսա , վէ դուսուրլըյ)
 միւղալէ աասընէ (օդումադ) հիմմէ՛թի
 մէա՛լի նէհմէթ (իւսթիւն հիմմէթ)
 զիւյոս բան , դէվա՛թի ֆէդըյն իւս սրֆաթ
 —տիրայէթի— . (դիտուն) դարֆէթիւլ
 ս՛յնտէ —պիւր պագըշտէ— նէ նիյէթլէ
 լէնէ մէնֆէա՛թլէ եօլէ շըյդմշ օլտըյդը-
 մըղըյ անլանաճագլէր , պունիյլէ պէրա .

պէր , իսթ իր՝ մալ իյլէ տիյի միդ , թէլէ ֆ-
ֆուղա՛թ — հնչմունք — ու թէքէթ թիւ-
պաթ — գրուածք — ու թէմէսսիւլաթ
ու թէնէխիսիւպա՛թի թիւրքիյէի — ընդ
օրինակու թիւնք և հետեու թիւնք — ա՛-
թիյդա — հին — ու ճէտիյտէ — նոր —
իւզէրլէրիյնէ պի՛լա ինսա՛ֆի սաֆ — ան
մաքուր խղճիւ — իյլէ , դրիթիդայէ միւ-
սարէա՛թ իյտէճէքլէր . շունքի , իյլք տէ-
ֆա՛ տրքի , սայէ՛ի մէա՛րիֆ վայէ՛ի հաղ-
րէ՛թի գրլլ իւլ լահիյտէ՛ վէ ա՛սրի մէյա-
մին հա՛սրի Ա՛ղիյղիյտէ . — շնորհիւ Օգոս-
տափառ կայսեր — վէ արա՛յի մէհասին փիյ-
րայի Մէճի՛սի Քէպիյ՛րի Մէա՛րիֆտէ — և
գեղեցիկաղարդ հաւանութեամբ բարձրա
գոյն ժողովոյ հասարակաց Արթուլթեան
Նորին — լիսանի էֆսահ իւլ ա՛յան ,
— ճոխասպանժ յայտնի — թիւրքիյի ճէ-
տիյտտէ վէ իւսուլ ու քիթապէ՛թի սէ-
տիյտէտէ , — ուղիղ և նոր ու ճիշտ գրու
թեան — ձեւերով — պէօյլէ պիւր միւխթէ
սար — կարճ — ու միւն թէխասպ իւլասար
— ըն՛տիւր — ճիլտէ՛յնիյ — իյքիյ ճիլտ թէվ-
էմ — երկուօրեակ , — եա՛նիյ — ա՛ —

պիտի մէնզուամէ, — ոտանաւոր — վէ տի-
 յէրի, մէնսուրէ — արձակ — պիր դը-
 դա՛ճըգ, ըիտալէ՛ի — տերտրակ — ա՛ճըիտա
 լէ — փանաքի — էմմա, լա՛միտալէ — ան-
 օրինակ — սահայիֆ պիւրուզի դուլու՛
 իյթմէքտէ տիր — ՚ի լոյս ընծայի — ։ Վէ
 դտպիյըյ՝ — բնական — վէ միւճէրրէպ
 իւլ ա՛վալէմ — աշխարհատիրոճ — օլարդըյ
 իւզրէ, հէր նէ կէօնէ օլուրսէ օլտուն, դա-
 լադա՛թի մէշհո՛ւրէ՛ի դատիյմէ — հին-
 ցած երևելի սխալներ — թէսհիյլ ու թահ-
 լիյլ իյթմէքտէ — դիւրիւնցներ և լուծել —
 փէք չօդ աւո՛ւպէթ — դժարութիւն —
 վէ ո՛ւզուպէթ — վիշտք — և պատիժք,
 իտապէթ իյտէճէկինտէն — դէպ լինիլ — պուն-
 լերի 12 սէնէտէն պերու թէտրիյսի էլաի-
 նէ՛ի թիւրքիյյէ իյթտիյիմիզ մէտարի՛սի
 միւթէլիֆէ՛ի միլիյէտէ — տաճկերէն
 դաստիտաճ այլ և այլ տերղեաց — Ս.դ-
 դային դպրոցաց մէջ — կէօրիւպ չէքտի-
 յիմիդտէն, պա՛խուսուս, — դլխաւորա-
 պէս — ա՛ճիդլէրիյ — տկարս — ո՛ւնիլիւ-
 վա՛նի ալա՛նի թէտէրրիւսիւմտէն պերու
 — աշակերտութենէս ՚ի վեր — միւպթէ

լա ու կիրիթարիյ պուլնտըյղմ -են-
 թարկեալ- էնվա'ը -տեսակք- միհան ու
 մէշա'գղը դա'յրի մէնգուլէիյ -անպա-
 տում նեղութիւնք- թէխադդուր իյտուպ
 -յիշելով- միլք ու միլլէթին թիւրքիյ-
 խան -տաճկերէն ուսանող- ադֆա'լի պիյ
 էմսալին -ա'ննման մանկանց-, ահեան ու
 էզմանի մէհասին էնճամլէրիյ -բարեվադ
 ճան ժամանակք- վէ հէնկեա'մի դա-
 լիյլտէ, վէ Ֆերճա'մի ճէլիյլտէ -եւ
 միաուաւոր վերջաւորութեամբ- իտիմա'ն
 -դեգիրիլ 'ի վարժիլ- վիւր էմանլէրիյ
 -յուսալիր- թէհիյ ու վահիյ (սին, զուր)
 սերէնճամլէր (տուայտանք) իյլէ, 'ի զա
 ա'ի էվդա'թի ա'գիյղէ իյթ մէսուհլէր. (կո-
 ռուսանել զսլատվական ժամանակ.) վէ
 պէօյլէ գօլայրղլէ էօկրէնէ պիլլիյնէճէք,
 պիր լիսանի նատիրիւլ ըհսանիյ, (չքնա-
 դապարդև) էօյլէ պիր դագըմ, գավար'տ
 (կանոնք) ու ավար'տ (արդիւնք) տէն
 խարիճ ու աա'րիճ (կադ) թէլէֆֆուղըյ
 քիթապէթիսէ, վէ քիթապէթիյ թէլէֆ-
 ֆիւղընէ ույմադ, վէ եիյտիյինտէն տօյ-
 մադ, վէ իւղէրինտէն պիր նէպղէ (քիշմը)

վէ պիր հէմզէ սօյրլմաղ, մէսէլինճէ էր-
 մէնիլիւլ ահրիւֆ (հայ դրովք) վէ թիւր-
 քիլիւթ թէէլիւֆ (տաճկերեն բանիւք)
 նէշրիյա'թի ա'ատիյաթ (հասարակական
 հրատարակմունք) վէ զայրիւհիւմաթլէ,
 թասը'յպի թահսըյլ (դժուարուսանելի)
 ի'յթմէսունլէր: Պու էճիլտէն, թէլէֆֆո'ւ-
 զը քիթապիյ (հնչում) տիյնիյլան մատ-
 տէ'ի միւհիմմէյէ (կարեւոր դործ) պուն-
 ճէ էհէմմիյէթ (կարեւորութիւն) վիյրիւ-
 տիյ. վէ էյէր, շու զէրրէ ու հապպէ վա-
 յիյ, վէ շէմմէ մգտարիյ (ամենափոքր)
 խամէ'թի խատիմանէմիլլտէ, սայէ'ի Ա-
 զիյղիյտէ, թէշվիյդեապ օլուրիյսէք (խրա-
 խուսեալ) ինչահէ Այլահ իյլէրուտէ, պիր
 վիւքէմմէլ (կատարեալ) վէ միւզաննէն
 (կանոնաւոր) ա'րէպիյ վէ Քարիսիյ, սարֆ
 վէ միւքեպլէմէ (խօսակցութիւնք) ու վիւ-
 զաթ'նամէ (բառադիրք) վէ պա'զը թէր-
 ճէմէլէրին տախիյ, օլ սայէ'ի վիւր մայէ
 ու ը'նայէտէ, նէշրու թա'միյմիյնէ (սփռել)
 միւսապէրէթ իյտիյլէճէքտիր. վալլահ իւլ
 միւսթէան վէ ալէյհիւլ իր'թիմատ վէթ
 թիւքլան, (տէր յաջողեացէ).

(ՄԻՒՍԹԻՖԻՏԻՅՆԷ, ՊԱԶԸ ԳԱՎԱԸ,
ՏԻ ՄԻՒՖԻՅՏԷ (ՕԳՏՍԿԱՐ ԿԱՆՈՆԻ))

Տիսալէմիդին տէրունինտէ էսասի տիյք-
թէ իթ թիսաղ օլընան, (գ) հարֆըյ,
թիւրքճէտէ (գաֆ) հարֆիյլէ եազըյլա-
ճէղըյ կիպիյ, (գ) իյլէ օլան (գը) վէ (թ)
իյլէ օլան (թէ) վէ իւղէրինտէ (ստորակետ)
(,) պուլնան (ւ) հարֆըյ. քէ իմէլէր տա-
խիյ, (այն) իյլէ, վէ կէրէ. քէ իմէնին օր-
դասինտէ, վէ կէրէ. ք սօննտէ, պուլնան
(յ) եէրիյնէ (եէ) եազըյլաճաղ տըլէր իմ-
լատէ. Քէզա (սոյնպէս) (ղա) վէ (սէ) հարֆ
լէր իւսթինտէ օլան նօդատալէր. (ղալ) վէ
(սէ) հարֆէյնէ իշարէթտիր. վէ (ը) վէ
(իը) հարֆլէր տէ, (ա'յն) հարֆինէ ա-
լամէթտը, վէ (քէ) տախիյ (քեաֆ) է,
տէլալէթ տիր: (ը) վէ (ջ) եէրլէրիյնէ (փ)
վէ (չ) միւնասիպ կէօրիւլմիշտիր, քէ ի-
մթ սօննտէ օլան (յ) լէր օդունմաղ:

Իշպու դավար'տէ տէլիյլ ու ըահպէր
(առաջնորդ) դութըլմշար, մէրհում ու
մէղֆուր, Պալատըյ Գէորդ Տէպիյը էֆ-
հազըլէթլէրիյնին, սէնիյնի վէֆիյրէ ադտէմ

(չատ տարինէրէ առաջ) թէէլիջի կըլէտի.ք-
 լէրիյ Փարիսիյ, վէ թիւրքիյ, վէ էրմէ-
 նիյիւլ ը'պարէ. լիւղա'թի պիյ զալաղըյ
 (անսխալ) քի, դարիիյն ու. նազըրիյնիյ
 (տեանողներ ու ընթերցողք) (իւր)՝ ը'նտին-
 տէ մա'լումար, քե'աշքի Ս.նըյ կէօրմէյէն-
 լէրտէ, միւրաճէա'թ իյթ սուհլէր. վէ ըգ-
 թիֆասիյլէ (հետեւելով) միւքթէֆիյ (օգ-
 տող, բաւող) օլսուհլէրս Նիհայէթ Ֆիւր'լէն
 վէ ա'մէլէն (գործով) (խտանալօլտէ) պու-
 բատէ տախիյ. պիւր սէնէ զարֆիւնտէ,
 թիւրքճէյէ եէնիյ պաշլէյան, դալէպէ'ի
 ո'ւլումէ (աշակերտաց) շութէրթիյպիմի-
 զիյ(բերնով) շիֆահէն, վէ գ.ու.բ.ու թահթէ
 իւզրէ, քէ'թպէ'թէն (գրելով) թահսըյլի
 իմլա իյթտիյրէ պիյլտիյիմիզ հալտէ, շու-
 մահազար (առ ճեռն) ըխաալէ իյլէ, ալթըյ
 այ զարֆիւնտէ, իմլատէն մա'ատա, լիւ-
 զաթ, վէ գըրա'աթ, վէ քիթապէթի
 թիւրքիյէ, պախուղո'ւղը (գրելով) էր-
 մէնիյեէնիյտէ, էօյրէնէճէքլէր. անտէն
 սօնրէ, դա'տըր օլաճաղլէր, քիթապէ'թի
 իմլայի ճէտի'յտի թիւրքիյէյլի, իմլա'յի
 ա'թիյգնտէն, քէմալիյլէ պիզ զաթ (ան-

ճամբ) (կատարելապէս) թէֆրիյդու թէ-
մեիյզ (զատել) իյթմէյէ . վէ իշթէ եա'լը
նրդ պուտոյ միւրա'տի ա' ճիզիյ . իմտիյ պու
պապտէ վուդուա' կէլան խադալէրին ա'ֆ
վինիյ , էրպա'պի ադլամտէն ըիճա իյտէ-
ըիմ :

Մ. Գալուստ . Թիրեադեան

1874

Երզնիստանիյ .

Պէշիքդաշ

ԷՊԵՍՏՈՒ ՄԻՒՆԹԻԽԵՊԷ

ՏԷՐՍ 1 .

Չուն տողրուտէն էմիյն օլմագ չէթիյնճէ .
Պա'պի (դուու) սիյնէն (սիրտ) աչըյգ
դօ'մա կէչինճէ :

—

Սապիթ դատէՏ (հաստատ) օ'լսէօղիյնէ,
ըէպպիյնիյ էյթմէ ա'ճիզ
Մու հթաճ (կարօտ) օ'լմա, սէն եէմիյ-
նէ, շահիտիյն էյթմէ թա'ճիյզ :

—

Ա'գըլ օլտր հալինէ շաքիր օլա,
Նէֆսինին հէմ զապդընէ դա'տիր օլա :

—

Ճան տիյնիյլէն պիր դուշտր,
Գուշ դաֆէօտէն ուշտր, պիր կիուն,
Խուտա կինէ դաֆէսէ դօր,
Իյտէր զինտէ, (սաղ) պիւս պիւթիւն :

ՏԷՐՍ 2 .

Իվաիլտէ (էվվէլ) նագլ օլըյնուր քի, պիր

տէրվելյշ տիյր էյմիշ, քիյմ քի, զա'րպի-
 տէսթ էյլէ, պիր քիմսէտէն վուրըյլուրսէ,
 անըյ, Ալլահ վուրը տէյու գապուլ էյտէ-
 րէք թէհէվիւր ու զազապէ կէլմէյէհէք :
 էհի մէրադդտէն պիրիյ, շուներյ սընա-
 մագ էյշուն, կէյպիյնէ շիր սիլէ վուր-
 տըյ էքսէսինէ : Տէճոււպ պագտըյ,
 Փէգըյր տէրվելյշ քի քիյմ վուրտըյ, վու-
 րան հալիլէ, Ալլահ վուրտըյ, նէ պա-
 գարան, տիլինէ . ճէվապինտէ, տէր-
 վելյշ թէքրարլատըյ, քի, պէլիյ, Ալլահ
 վուրտըյ, լաքին պագարիմքի, գա'նդըյ
 զալիմին եէտիլէ վուրտըյ :

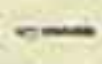
ՏԷՐՍ . 3

Հագգ դուլնտէն ինթիգամիյ, -էօճ-
 կինէ ա'պտիլիլէ -գուլ- ալուր .
 Անըյ աա'պիտ օլան քիշիյ, իը'պատ
 էյլթտիյ տէյու սանուր :
 Հէր էյշին խալիգըյ հագգտը, գուլ
 էլինտէն էյլէնուր .
 Սանսա անսըղ տէրեա եա գարատէ
 պիր շէօփ տիթրէնուր :

Մինք օլուր պէյան, պէհրի նուր էյլէ,
Փէտէրի ա'ղիյղ, նուր Մէսիյըհ էյլէ,

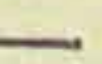
Նէ միւմքին նուրըյ, մինրինտէն քէամէք
Իը'յսա'յի նուրըյ, էպօն —պապա—
տուր —շաշա— էյթմէք :

Էպէտիյ հայաթ, ժնըն տր'ի ըլմիյ,
Քի եօղտէն էյթաիյ, վար պու ա'լէմիյ .

Րուհէր զի օաքին, վիւճուտ էյշինտէ
Սնին էյշուճար, նէ' վար պիյհուտէ .

Սլէմէ հայաթ օ տր վիյրիճիյ,
Քիճ գատիր Անա օլա տավաճիյ .

ՏԷՐՍ . 4 .

Հիյ պիւ թէմսիյի (նման) եօգ, շօլ
պիքիւր (կոյս) գըղէ,
Քի օլա վալիտէ, օլ էպնիւլ լահէ .
(օրգի աստուճոյ)

Քէպիյը էքրամ հա'շա, էճ զայրիյ օլա :

Քիպիւր գըյղ պիքիւր. —կոյս- Մէվլայըյ
տօղա .

Ճիւմէ նուրանըյէր միւշթաղ տր (կա-
րօտ) Անա,
Նիյնէքի նէնիմէր, (աստղ) շէմսէ
(արև) քի եէքթա .
(մի)

Անըն տամէնին է —էթէք— քիյմքի
սըղընա,
Պիյ միւրատ չրյղմաղ, պա էմրի խուտա
(հրամաւ Աստուծոյ)

Քիյմքի օլա ալչաղ կէճնիւլ .
Սիյնէսինտէ պիյթսէ պիւր կիւլ :

Հէր քիյմ սէրիյն (գլուխը) փէսթ
—ալչաղ— իյտիննէ ,
Հայաթտար (ողջ) օլա ալիննէ (ցեղով
միշտ)

Մաղրուրին (հպարտ) տիր խասմըյ
(թշնամի) խուտա,

Քերէմսիզ դաւուր տա՛իմա :

—

Իւշթիւր (ուղտ տէ՛ վէ) պօյնըյ հէման
անճա ,

Խար (փուշ , տիւքէն) նիը՛մէթ օլմադ-
ար ըէվա ,

ՏԵՐՍ . 5 .

Աթասըզ օղլանըյ օլ փէյտա իյտէր ,

Մէհտ -սլէշիկ- իյշինտէ դֆլըյ օլ կիու-
յա (տիււիյ) իյտէր ,

Նիյէ երւազ միւրտէյէ (էօլիւ) Օլ ճան
վիյրիւր ,

Տէ՛րտի պիյտէրմանէ օլ տէրման վիյրիւր :

—

Սալիհըյ նուրիյէ իյտէր միւնէվվէր ,
(լուսաւոր)

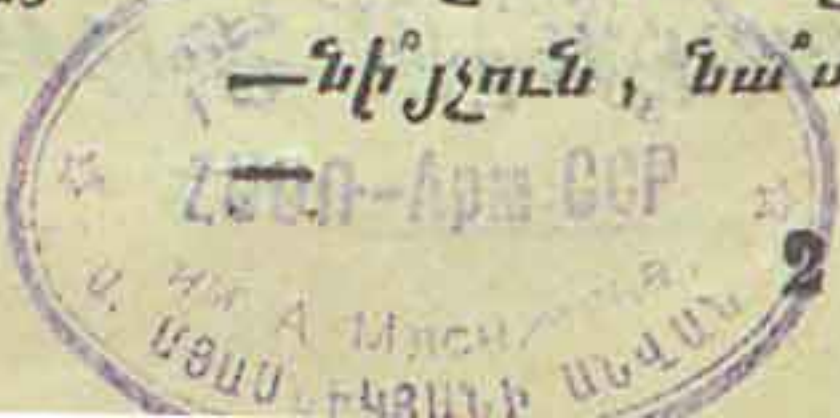
Պասըզլէր (չարեր) նուրիմտէն պուլ-
մազ հիյշ դաֆէր , —խալաս—

—

Փատիշահլըդ խօտ միւսէլլէմ —թէս-
լիյմ — տիր Անա

Տէյէմէզ քիյմսէ անա չո՞ւն , ու չէ՞րա
—նի՞յչուն , նա՞սլ— :

27500-62

Հի՛յձ միլքինտէ Սնն պիր էնպազըյ
— օրդադ — եօ՛գ օ

Փատիշահար, հէմտէմ, ու հէմյազը
— սրրտաշ — եօգ օ

Թի՛ւնտի պա՛տի — գասրլա — գահը
էյլէ օլ պիր էսէր,

Գավմի — միլլէթ — Ս՛տըյ, էյլէտիյ
գիյը ուզէպէր — փէրիյշան — օ

ՏԻՐՍ. 6 օ

Ճէվհէրիյ պիր, հէմ ասլըյ պիր,

Սէլաս — իուշ — ուզնիւմ — զաթ — հէմ
զաթըյ պիր օ

Սէն Փի.րրիյնէ վի՛յրմէ զահէմաթ,

Տիյնէ տայան ադուլ սէն ըահաթ օ

Սէն մէլաի.ք պիյլէ օլսան,

Էֆզուն — չօգ — պիյլմէքտէն կէօլ օլսան.

Նէ գատէրքի, ո՛ւլվէ — իւսթ — չըյդսան,

Եէթիշմէզսին, շէօյլէնէ, սա՛ն օ

Տիյն դանատըյն գօ՛մա էլտէն ,
 Շա՛շմա դարի՛յգը — եօլ — ինճիլտէն .
 Տէրսին ա՛լ սէն Տուհիւլլահտէն — հոգին
 սուրբ —
 Թէշէքքիւր գը՛յլ , — շի՛ւքը ի՛յթ — ըհ .
 սաննտէն .

ՏԵՐՍ . 7 .

Անըյ էյլէ՛ սէն ըահնիւմա - գըլլավուղ -
 Սիւրչմէղ փայիյն (այագ) հիյչ տաիմա .

Ս՛գիյղ փէտէր տիր , տէսթիկիյր — էլ -
 տութան —
 Սիուտ իսթէսէն վիյրմէղ գէհիյր - աղու -

Նուրիյն իյթմիչ սանա պէյան ,
 Շաշմա՛ նուրլըյ եօլտէն հէման ,

Սօն հուզուրտէ , սէնտէն եանա ,
 Ճէվապ վիյրիւր , մէսիյրհ - Յս . - Մէվլա .

Իյթտիւի մու՛ճի դասթինտէն ,
Պի՛յլ , վէ սէչմէ Սնըյ հազգտէն :

—

Սրչէ կյլէ սէն ճէվհէրիյ —էլմաս—
Պէյ՛ կյթմէ —սաթմա— կէլսէն , դա-
րուրիյ —հա՛չար—

—

Տիյնիմիդտէ եօդար , դուսուր , —էք-
սիյկ ,
Տէգըյլէթլէ —էյլիք—օլուր , մէսրուր
—չաղ—

ՏԷՐՍ . 8 .

Պիրիյ մէքեան սալըհլէրէ դավդ ու
սաֆա ,
Պիրիյ մէքեան , դալիմլէրէ ճէվր ու
ճէֆա :

—

ալլա՛գըր (Սստուած) ճիհան , ա՛լէմիյ
գըլտոգտէ թէճէլիյ , (կյճատ) ,
Հէր շէյսի պիրէր հալիյլէ կյթմիւ միւ-
թէսէլիյ : —միթիթարեալ—

—

Գաթըլըյ օլսան սէնիյ եիյըլէր ,
Սճըյ օլսան թիւքիուրիւրլէր :

—

Մէրտիյ արսլանն օլմա եավուղ ,
Հէր կիուռն սըթմա դութար անըյ :

—

Թիյլէիյ ա'յար օլմա սաղըյն ,
Վէ նէ էպլէհ (տէլիյ) սէն եէպանիյ :

—

Հրս ու ճինտէն օլմա մահիյ (պալըդ)
Ղարդ (պաթմադ) օլմատէն հէմ շէք
հաղէր .

Սուղէն — իյնէ — իյլէ սէնիյ ավլէր ,
Օլքի արտտէն սէնին կէղէր :

—

Ա'ղիյըմ (պէօյիւք) դուշլէր թէլ գա.
ֆէստէ ,

Պէնտ օլմշլէր (պաղըլըյ) տիյլ ու ճին.
տէն ,

Թէն դաֆէստէն , հա'մտի (շիւքը) պի'յ
հատտ , (հատտուղ)

Նօլուր տախիմ սէն էյլէսէն :

—

Ճեմիքը՝ ա՛լէմ սանա գուլ տը ,
 Գուլ օլինճէ սէն Մէվլայէ (Սլլահէ)
 Հա՛մտի պիյհատտլէ , պիւլպիւլ օ՛լ ,
 Զավգ պաղըշլա՛ սէն խուտայէ :

ՏԼԻՍ 10 .

Քէնտիյն էօյմէք ա՛տէ՛թի շէյադըյն
 (շէյդան) տը

Քէնտիյն էօյմէզ, օ՛լ քի ճանա՛րիֆիյ, տը :

Տիյտիյ ա՛տէմտէն ա՛ղաղիյլ (սաղայէլ)
 պէրթէր (իւսթ) էմ ,

Օլտըյ մէլո՛ւն (լա՛նէթլիյ) անն իյչուն ,
 լա՛ճէրէմ . (շիւպհէսզ)

Ստէմ օլմշտը , թէվազու՛ (իգաա՛թ)
 պիրլէ խաք (դօփրագ) .

Նա՛րի սէրքէշիքտեն (պաշ շէքմէք)
 օլտըյ տէրտինաք (տէրտլիյ ,

Պուլտըյ ա՛տէմի ը՛ղղէթ (շան) իս .
 թիղֆա՛ր (թէվիզէ) էյլէ :

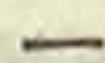
Օլտըյ , օլ շէյդան խօր (տլչագ) իս .
 թիքպա՛ր (քիպը) էյլէ ,

ՏԵՐՍ 11.

Պէ՛ դէվգըն սի՛ուր, օլրաֆըղըյ (տիյնսղ)
 տիյր սանա ,
 Թէվաթիւր (արթիյէ) տր , հիյչ , օգ
 տէյտի՛յ միյ սլանա :

Օլ հուղուրտէ (տիյվան) քիզպիյ (եա-
 լան) դահիր (աչըյգ) օլտգտէ
 Զօգ արարսըն , պուլմաղսն , պիր ըէհ-
 նիւմա : — գըլավուղ —

Լայը՞դ մըյ տր , սօրղու սիւալ օլմասէ ,
 Զուլմու ճէվր ու ֆիսղն , ֆէյսալ (սօն)
 պուլմասէ :

Սէօնմէղ աթէչ , դամու (ճէհէննէմ)
 սիյլէ օլմասէ ,
 Կէտանն (եօխսուլ) կէօղ եաչըյ եէթ-
 մէ՞ղ միյ սանա :

Անճաղ վար տր , սահըյն մէղա'տի
մահչեր (ա'խըրէթ) ,

Տէլալէ վերելէ , Քեր'ւելն (ելշ) խայր
ու շերր . (Ֆէնա)

Նիլթէքիյմ հաղղ ինճիլլ շէհատէթ
իյտէր ,

Եա սէրինտէն (պաշ) էքսիլէ՞ միյ ,
գըյլ մէյէր :

Պու իը'թիդատ (իյման) լէ , սէլամէթ
պուլան չօղ ,

Շօլ քիդպ իյլէ , ըահաթ եուղիյն կէօ-
րէն եօղ :

ՏԷՐՍ . 3 .

Թիյրքէշ (օղլղ) իյչրէ , տախմ գալո'ւր-
մի , հիյչ օղ ,

Քան իյչմէ՞ղ միյ , հէման գալուր տախմ ,
դօղ .

Սէն փիյրէնիին զախամինէ (եարէ) տա-
յանմայրպ ,

Սէն շիյլ (արսլան) օլուպ , անա գաս-
տըյն (Ֆի.քր , զօր) ա'ճայրպ :

Հագոց քի լայիգընէ վիյրսուն նէ ա'յիւպ ,
Ճիւրմիւ Քիսոզըյն (սուչ) տա'իւմ օլսո'ւն .
միյ , դաիւպ (կիյզիւյ)

Օյան Քէդըյր , պու դաՖլէթսիէն հա .
զէր շէ'ք , (սադըյն)

Ույդու տէյիւ , պու վէֆաթ (էօլիւմ')
տր հա' կէրշէ'ք :

Թէտպիյրիյն (հադըրիւ) կէ'օր , ճէվապ
վար տր վիյրէճէ'ք :

Ա'տալէթ (տօղրուլդ) սահըսլըյ , քէֆ .
շէ (պադմադ) կէլէճէ'ք :

Շէհրիեարան (փատիշահլէր պաշըյ)
դաիւլահ (ալլահ կէօլկէսիյ) տր ,
ամէննա , (իյնանտդ)

Աօլըյ նիյճէ տէփրէնուրսէ , նէ' եանա :

Քօյուն էյուպ , իյտէրլէր համտ ու սէ .
նա : — տիւա' , էօյմէ'ք —

Օ մի'նվալ իւզրէ (էօյլէճէ) գըյլաթըյլէր ,
թէմէննա (ըիճա) :

ՏԷՐՍ 13 .

Սէրալէրտէն տո՛ւր (օւզադ) իյտէրլէր
դալիմիյ (հադգսզըյ) ,
Ս'գըլ (ա'գըլըյ) Փազըլ (էյիյ) ճէմ ,
իյտէրլէր ատէմիյ :

Հէման խուտա պօ՞շմըյ գօմիշ ա'ալէ-
միյ , (տիւնեա)
Նէ իյսթէրլէրսէ , իյթսունլէր , միւ-
տամիյ (տա'իմիյ)

Մէրտ (իյիտ ատէմ) արսլան տր , կէօզ
դաիամիշ , կէօզէթլէր ,
Նալ իյթտիյկիյ (իյնիրտիյիյ) պատէնիյ
(շէրապ) պիր կիուն ատէօքէր :

Սապրէ պէտէլ նարտէն (աթէշ) սիլան
օդ էյէր , — ծռէ —
Պիր վուրուշտէ ա'լէմիյ վիյրան իյ-
տէր (պօզար) :

Կէլ սէօզիյմէ իր'թիմատ գըյլ (իյնա՛ն)
էյ ատէմ,
Թէտարիւք կէ'օր, զէման էլտէ իյքէն
մատէմ:

Օ էանատէ (զէման) շէհա (գըյմէթ)
վկըրիրսէն ա'ալէմ,
Չէրրէ զէման (հիյչ) սաթան եօդ,
ա'լլահ էա'լէմ. (էյի պիյլէն)

ՏԷՐՍ 14.

Հէր քիյմ պէտխույ (քէօթիյ) տր, է.
կէրչի զինտէ (սաղ) տր,
Չինտէ սանմա, սէն անըյ քիյմ,
միւրտէ (էօլմիչ) տր:

Իյլ (ղայրի, սաիր) քէտէրիյ, քէնտիյ-
սիյնէ տիր սաֆա, (սէվինճ)
Պախթի ա'ալէմ, սիյնէսինէ (եիուրէք)
տիր ճէֆա (էզիյէթ):

Օլմա խուրրէմ (սէվիլէն) տիւշմէն է յ-
լէրսէ վէֆաթ , (էօլմէք)
Պագըյ դալմաղ (տուրմաղ) քիմսէ յէ ,
զիյրա (չու.ն.քի) հայաթ (սաղլղ)

Չու.ն.քի կէօրտիւն տիւշմէն աթմիշ րա-
հաթիյ ,
Հագըր օլ , սէն տէ , հէման դօյ դաֆ-
լէթի (թէնպէլլիք , իհմալ) :

ՏԵՐՍ 15.

Կէլօլմա դաղ (դարղա) մէյյիթ (էօլիյ)
չէշմինէ (կէօղ) մա'իլ (հէվէսլիյ)
Ա'զիյղ էօմրիյն , քէսուպ իյթմէ , հէմ
դաիլ . (դաիպ)

Մո'ւրի (դարընճա) հինտի , հասէտլէ
(գսգ.անճ) սաղլար զէրիյ , (ալթու.ն)
Եիյմէղ , հէմ եիյտիրմէղ , շէքէր հա-
զէրիյ . (գօրդու)

Պայ (զէնկիյն) կէտայէ (Ֆէդըյր) քէ
րէմ իյթմէք ճախղ տը
Քէրէճատէ՛, փէ՛ք, տէսթիյն (էլ) չօ-
լաղ, է՛յ գատիր, (գուվլէթիլի)

—

Ղանիյ (զէնկիյն) վիյրինճէ արթըղ, նէ՛
պու հասէտ,
Հայի՛Ֆ (եաղը՛գ) սանա, հասէտիյնէ,
հէմ լա՛նէթ,

—

Փէրվանէ՛ (քէփէնէկճիք) միյ, խալդ
իյթտիյ սէնիյ խուտա,
Մօմ սէօնտիյրուպ, պօրճ իյթտի՛ն միյ,
սէն էտա (վիյրմէք),

ՏԵՐՍ 46.

Կէլ տէսթիյնէ (էլ) սէն նիղամ վի՛յր,
ղանի՛յ (ճէօմէրտ) օ՛լ,
Խասիյսլիյէ (աճ կէօղ) ըուխսաթ (էմր)
վի՛յրմէ, մանիլը՛ օ՛լ. (պրաղ)

—

Սէնին վարըյն (մալ) փիւր (չօղ), կէ-
տանն, ըուհըյ (ճան) տիր,

Պահը (տէնիզ) իյչինտէ, սուսղ դալ-
միշ, մահիյ (պալըզ) տիր:

—

Սա'չ (սէ'փ) պուղտայըյ, էֆղուն (չօղ.)
օլմազ իյսթէրսէն.

Մահչէր (ախըրէթ) կիունիյ պիւրիյնէ
պիյն տէվչի'յը սէն:

—

Տեգըյը դէրէ — ալթուն — կիուն կէօս-
թէր կէ'լ, էյ դանիյ,

Ջէչմինէ նո'ւր վի'յը, օ'լ, մու'ճիզաթ-
քեանիյ. — մա'տէն —

—

Պահը իյտուպ — տարլմազ — պէնտ
— էսիյը — իյթմիշ իյսէն կէտայըյ,

Ս.Ֆվ իյթ, խադասըզ — կիւնահսըզ —
օլմազ դուլ, էյ դայըյ:

ՏԷՐՍ 17.

Քիյմ քի կիյրէր սուհպէթի — սէօղ —
ահէնկէրէ, — չիլինկիյը —

Պուլաշուր էլպէ'թթ, դարասիյ պիւր
եէրէ:

—

Պու իըհրադտէն — եանդն — քիյմ ին-
թինասպ — դօրդու — չէքմէտիյ ,
Ս'պի դուֆան — սէյլ սույըյ — անա
ֆախտէ իյթմէտիյ :

Չէհիրլիյ մար — եըյլան — սլիր սլա-
դըյլէ մէվթ իյտէր — էօլմէք —
Չէհնիսիյն — տատ — ալմատէն վուրուր ,
ֆէվթ իյտէր :

Նիյնէ — չօդ — մէրտան — ատէմլէր —
պու տուդագլէ ավլանտըյ ,
Մահիյ — պալըդ — կիպիյ դօրէ — ադ-
տիուշուպ , պաղլանտըյ :

Կէր — էյէր — օլուրսէն հըրս ու ազէ
— դամար' — միւպթէլա , — էսիյր-
Հէր եաննատէն , իւսթիունէ , տիուշէր
պէլա :

Նէֆս իյլէ տիւնեատըյ թէրք իյթ , էյ
փիւսէր , — օղուլ —
Կէլմէտէն , թա' կէօնլիյնէ , խէվֆ ու
խադէր . — դօրդու . —

Նէֆս ուճինտէն , նիյճէ միւրդի (գուշ)
 նա'միւրատ (դէվալլըյ)
 Տիուշտիյ տամէ , էյլէտիյ սայեատըյ
 (ավճըյ) շատ . (խօշ)

Պու մէյտէն (շէրապ) նուշ իյտէն (իյ-
 չէն) սանմա , ույուտիյ ,
 Ույուամատըյ , սահըյհ , անճադ , ըի
 էօլա իյ :

Պահր (տէնիդ) իյչինտէ , նիյճէ քէշ-
 թի (կէմիյ) դայը' օլուր ,
 Սնճա (օրատէ) Ֆատըդ (եարամադ)
 պու դէհիլլէ պայ օլուր :

ՏԷՐՍ 18.

Ս'շգը հադդա (սէր Սասուճոյ , մէ-
 սիյհ) կէլ , էմիյն (տօղրու) օլ , էյ վիիւսէր ,
 Ս'շգը հադդա դատը (զուլմ) իսթէ-
 մէզսէն էյէր :

Սէն ճէվհէրիյ (էլմա) նէճասէթլէ
 (կիւպրէ) պէյ' իյթմէ , (սա'թմա)

Անտէն ա՛դա (սլախչիչ) օլան շէվզըյ
զայ՝ իյթմէ :

Հաշա՛ սէնտէն , սլուդ սլեօնէյի տէ-
յիլսին ,
Նէճասէթլէ թէքէրլէնուպ կէզէսին :

Ճէվհէր սատըյն , գօ՛մա , հէր դաշ
իուսթիւնէ ,
Շէրիյֆ իամիյն , վի՛յրմէ մահսլուպ (սէվ-
կիյլիյ) եարիյնէ :

Եա՛րի սատըդ , տօ՛սթի դատիյմ (էսկի)
պիր Ալլահ ,
Սէօղիմ տիյնլէ՛ , իյթմէյէսին , սօնրա
լահ :

ՏԵՐՍ 19.

Կէ՛լ ըուհընըյ (ճան) Ֆիտա (գուրսլան)
իյթ , Ա՛շգը հադդա ,
Կէր տիյլէրսին , անըյ իյտէսին պէ-
դա . (տաիմ)

Ճիւղիյ զէման իյչրէ իյտի՛յն միւտատէ-
թին , (վաղթ)

ՍԼ սէն, Քաղըլ, Քիսղըն (կիւնաս)
տո'ւր (ուղագ) իյթ, ա'ատէթիյն :

—

Նար տր էմմա, ըուհըյն իյտէր միւ-
նէվվէր (նուրլու)

Եօլըյնէ սէն, իըհթիրաղ (գօրգու)
չէ'քմէ, ճա'ն վի'յր :

—

Շէմսի (կիւնէշ) միրաթ (այնէ) իլէ
իը'պրէթ (էօրնէկ) ա'լ անտէն,

Եաղար զայրըյն (պաշղասըյ) քէնտիյ
Եանմաղ իըհրաղտէն (աթէշ)

—

Նա'րի ա'շգլէ օ Եանար Քիսղըյն
զայ' օլուր,

Էմմա ըուհըյն, մա'լի նուրլէ, պայ
օլուր . (զէնկիյն) :

ՏԷՐՍ 20 .

Պէրու կէ'լ . սէն, էօղիւր ի'յթմէ,
ա'շգլ'յ, Եար,

Շէմսի'յ նուրիյն, տիրիյղ ի'յթմէ' (է-
սիրկէ'մէ) սէն հէ'մվար (տախմ)

—

Ա՛լէմսուղ (ալէմիյ երադան) նուրիյն
ճէօմէրաճէ վիյրմէտէ ,
Կէ՛չ սէն անըյ, միալիյն (էօրնէք) դա-
յէթ (չօղ) սէվմէտէ :

Եյթի թէնտէ պիր ճան օլմադ , նէ
մախնը՝ , (էնկէլ , դարէր ,
Նը՛սֆի ճան (եարըմ ճան) պի՛յլ ,
հապիյս (տօսթ) եար ու ադրանըյ :

Հէր քիյմ սէօյլէր ճիւրմ ու ա՛յօլիյն
եիադիյնէ ,
Եա՛րի սաարդ (տօղրու տօսթ) պի՛յլ
սէն , անըյ էօղիյնէ . (քէնտիյնէ)

ՏԵՐՍ 21.

Օ՛լմաղըյլ (օ՛լմա) պէտքեար (ֆէնա)
էր ա՛ղըյն վար իյսէ ,
Խայֆէթ (գօրգու) ի՛յթմէ , սանա ադ-
ըյն եար իյսէ :

Հէր քիյմ է՛հլի հըլիմ (մաղլում) օլա ,
ու փաթաիլ , (էօճսիդ)

Օ պիտ շահ ար, պէնտեսիյ (դուլ :
քէօլէ) արի, անա իյլ. (խալգ)

Իլ'լի հըքմէթ (Ստուածաբանութիւն) իյշիկինտէ պէնտէ, օլ,
Տէրկեանիտէ (էօն) օյանյըդ տո'ւր,
դինտէ օլ, (տիյըիյ)

Կէր սէմայէ (կէօկ) փէրվաղ (ուչմաղ)
Իյթմէք իսթէրսէն,
Փաղ (էյլիք) ու իլ'լիյ (պիյիշ) չիֆ-
թէ դանատ էյլէ սէն :

Կէր պուհարըյ, ըահնիւմա (դըլավուղ)
սէն իյտէսին,
Օ ալէմտէ միհման (միւսաֆիր) օլմիշ
պիյլէսին :

Պու ա'լէմին զիյնէթ ինտէն, 'նէ Փաերըղ,
Կէօսթէրէն նուր, օլմայինէ, էյ ա' -
ղիյղ :

Նո'ւրի ա'ալէմ, պիյ Փաղ (քեարսղ)
ու ա'ղ օլագտէ :

Զուլուամաթ իյշինտէն (դարանդ) սանա
նէ՞ ֆախտէ :

Կէօղըյ աշըյդ , տէրուստէ (իյշինտէ)
նուր օլմայա ,
Ֆիքրիյ վար քէն , նուրի՛ըլմըյ եօդ ,
նէ՛ օլա :

Պիյ ա՛մէլ (իյշսիդ) ի՛ըլմ , նէ՛ տիր ,
սէ՛ն պի՛յլ , էյ իիւսէր ,
Պիր շէճէր (աղամ) տիր , քի պուլնմիշ ,
պիյ սէմէր . (մէյվէսդ)

ՏԷՐՍ 22 .

Տաղլըլ (էյիյ) ա՛լիմ (պիյլէն) օլան
պիյլուր քէնտիյնիյ ,
Մարտէն (երլան) հըսսա (փայ) ալուր ,
ասղլար պա՛շ , տիյնիյ :

Նէ՞տէն հասըլ օլտըյ (տօղտըյ) վէ
նէ՞ հալտէ տիր ,
Էօլի՞յ մի տիր , ա՛ճէպ եօղսէ զինտէ
(տիրիյ) տիր :

Քէնտու հատարին (էօլչիւ) պլիլմէք ,
ատէմ իյշիյ տիր ,
Օլ տէ յիլսէն, տի՛յմէ, շէ յդանճիյշիյ տիր :

—
Հադդ գօրդուսին կէր եար իյթտին
էօղիյնէ ,
Հարամ ու Ֆիսդ , հիյշ կէօրիւնմէդ
կէօղիյնէ :

—
Չաթալ շէքիյն , ահէնիյ (տէմիյրտէն)
տր ըհթիրազ , (գօրդու)
Գալպտէն (եիուրէք) շէքէր , Ֆիսդ
(աուչ) միոմարին (մըյիս) սանմա աղ :

ՏԷՐՍ 23.

Ա՛ադըլ Ֆադըլ օլմագ իսթ էրսէն էյէր ,
Եէրիյք(օրդագ) օլսուն, գօրդու սանա ,
սէրպէսէր . (թէքմիյլ)

—
Գօրդան ատէմ , իանէսինտէ , փիւր
(չօդ) աիլչատ . (քէյֆիյ)
Գօրդմայանլէր էպէտ (տաիմ) օլմագլէր
իր շատ . (րահաթ)

Նէմսիդ պուլուա դօրդանս ատէմ սիյ
Նէսիյ , (Եիուրէ.ք)
Եաչըյն սիյլէր , դօրդմայանն աննէսիյ :

Իճթինապլէ (սաղնմադ) կէլ դադա
տէն էմիյն (րահաթ) օլ ,
Խալիլ (Հայր Ս.բրահամ) կիսիւյ ,
Եիուդիւ Եէրտէ . դէմիյն (հող) օլ :

Սէլամէթ (տօղրու) ըահ (Եօլ) իսթէր
իյսէն աալէմտէ ,
Իրհթիրադ (դօրդու) տր , սանա , ըահ
պէր (դլավօւդ) պու տէմտէ :

ՏԵՐՍ 24.

Կէլ թէվադու'քեար (մադլում) օլ
տիյնսէ նէ' մանիլ' ,
Հէնուդ ըի.քեապ (պիյնէ.ք) վայինէ (ա
յադ) պիլլսէն անըյ :

Ս.ա'լիմ իյսէն , չուն (կիպի) Եֆլադուն
սահրաթիյն , (ա'լէմին)
Փայմալ էյլէ' (չըյղնա') շարըյդ էյլէ' ,
դիյնէթիյն :

Միւրտէ տիւտիր (եասլըյ) պայ (ղէն-
կիյն) օլանլէր ա'լէմտէ ,
Միւրտէ (էօլիյ) ճանըյ , զինտէ (սաղ)
սանմա , օ թէնտէ :

Տուհըյ (ճանճէ) կէտայ (Ֆէղըյր) օլ
սէն ֆասըղ (ֆէնա) օլմա պայ ,
Գանա'աթ դըյլ , շէհրիեար (փատի-
շահ) օլ , կի'յ ապայ :

Սլթուն հալլէ (եալտղըյ) քէմիյք տօ-
լու , սիյն (մէղար) օլմա ,
Շէճէր (աղան) սանտըղ , փիւր (տօլու)
ղէրթար (սըրմա) օլ տախմա :

ՏԵՐՍ ԶՅ.

Էպր (պուլուղ) կիպիյ , կէ'լ տէրեա' .
տէն (տէնիղ) շէք ապըյ ,
Սպըյ (սու) խօշ , ի'յթ , օլ պուլուտէ ,
սէն թապիլը' . (ույար)

Փէտէրիւ մատէրինէ (ամա) սէն , պէհ-
րի ապ , (սու իյշուն)

Սէն է'պր օլ, իմպելյք էյլէ, չէ'ք, ի'յթ
կիււլապ. (կիււլ սույլըյ)

—

Վիւճուտիյնէ սէպէպ տիրլէր, էյ
փիւսէր (ա'յ օղուլ)

Հէր նէ էյթսէն, լայլոգ տրլէր, սէր-
պէսէր. (պաշտէն պաշէ)

—

Թուտա հադդ տր, սըհհաթ (սաղլոգ)
վիյրէն, ա'մէննա,

Իլ'զզէթ (իքրամ) էյթսէն, հադդա
տր, օ' թէմէննա (չիւքը)

—

Քա'հի (եօլ) քէթտէն (էյրիյ) էյտէր-
լէրսէ սէնիյ մէն',

Նադիք վէրտ (կիւլ, վարդ) օ'լ, խա'ր
—տիյքէն— պիյթմիչ օ'լ հէմէն.

—

Գուտրէթիյն եէթտիքճէ, թա'ղըյմ
—իքրամ— ի'յթ, տա'իմ,

Հուրմէթ —իքրամ— էյտէն, հէմիյ-
չէ —տա'իմա— պուլուր թա'ղըյմ:

—

ՏԷՐՍ 26 .

Քիյմ քի հըրսըյն — խշմ — եռւտար
էյ թաղէ ճիւղան ,
Ղուսասատէն — դամ, դասավէթ — օ՛լ տէմ,
խալաս — աղատ — օլտըյ հէման :

Սըղո՛ւյի նէֆս էյլէ նէղար ի՛յթմէ
— պա՛ղմա — կէ՛լ,
Իյլ — խալգ — մալի՛յ չուն , ճան ու
պաշլէ եի՛յթմէ , կէ՛լ :

Նէղա՛րի պէտ , թի՛յրիւ թիյղ — օղ ,
դըլըճ — տիր շիւպհէսիղ ,
Կիույտ ուչան դուշըյ ավլար , մին
նէթսիղ ,

Ճի.քրիյ սատըղ , մարիյ — երլանըյ —
կէօղլիյ կէ՛լ օ՛լմա ,
Պօշ արգույլէ էյլ մալինէ տէլիյ օլմա ,

Տըղղ — մալ — միւղատտէր — նէսըյպ —
էյսէ , կէլուր , ա՛թմա ճան ,

Պանաաթ ի՛յթ , դըամէթ իյնէ շիւքիւր
ա՛ն (յիշէ՛ , դեքը ի՛յթ)

Յէ քի սանա պու կիտն ըուհ ու ճան
վայրիւր .

Ղամ ի՛յթմէ հիյշ , եարըյն սանա նան
— էթմէք — վայրիւր :

ՏԵՐՍ 27 .

Ս.րպու էյէ աշըյնտրամա՛ տէրունիյն
— էյէրիյն —

Յիււլէ եէմիյ էյթմէ , կէծնիյն սիյ-
րունիյն — սիյշարիյն —

Իսթէմէղսին քիյմ զէնիյնէ — դարըյ —
կէօղ սիյքէ ,

Սէ՛նատէ , ո՛ւրմա , կէօղ , էյլ ա՛լէմ
զէնիյնէ :

Նէ՛ տիը պու հըրս , հէվէս սէնատէ ,
փուեափու — սը՛գսըգ —

Նէ՛ քի սէնատէ , օ տը անատէ , սիը
եափու :

Պահրի միահը՛յդ — օգիեանսօս — միյ
 արի դարնըն տօյմադ հի՛յչ,
 Չուն տօյմատըն, օ՛լմա, ա՛րթըդ,
 փի՛յչափի՛յչ — դա՛սդաթըյ —

ՏԷՐՍ 27.

Կէ՛լ ա՛ղիյղիմ, եա՛րի սատըդ պի՛յլ հադ
 Դըյ,
 Տէրունատէն սէ՛վ, պիւր Փէր՛ — շէյ —
 դօ՛մա հի՛յչ պադըյ :

Պիւր դադիէ — տամա — ա՛շղընէ
 պէ՛յ՛ իյթ — սա՛թ — օ պահրիյ — տէնիդ —
 Կէօղ եաշիյնէ պէտէլ, սէն պի՛յլ, օ
 հէհրիյ . — շա՛յ, ըյրմադ —

Ղամ շէ՛քմէ կէ՛լ, այա — ահէպ — թիյ —
 մի՞յ եար իյտեմ,
 Սէ՛վ պիւր եարըյ, էյլիք քեանիյն — մա՛ —
 տէն — էյ ատեմ :

Խաղիղընէ — Սլահ — պար — եուր —
 օ՛լմա դա՛րիդարիյ,

Տասիդըյ օլ պէսլէր Ֆէղաղ նա՛շա-
րիյ — զարուրիյ —

Իմնա նի՛յչուն , պէօյլէ օլսուն է՛յ ճիւ-
վան ,

Սէվսէն Անըյ , աէյմէ՞ղմիյ օ հաղղ
սիւպհան — Ս.լլահ —

Թահնախահ — նա՛շարիյ — տը , պու-
շէրիյա՛թ , պի՛լլահի ,
Ս.պտէ — դու.լ — Ֆիւրուխթ — սաթմազ-
իյթմէ.ք պիյնէղըյը — էմնալսղ — շահի :

ՏԼԻՄ 28.

Անտէն սօնրա հէմտիյնի՛նլէ , եէքճա՛ն օլ ,
Իյքի դանա՛տլէ սէմայէ — կէօիլ — ըէ-
վա՛ն օլ . — կի՛յթ —

Էյէր նէֆսէ թապիը օլուպ , իյթտին
եար ,
Եինէ եարտէն , աէրտին պուլուրսին
մէտար :

Աթէշ ու աիւշմէն թի պուլուր , Ֆիր-
սաթիյ ,
Կէօրէրսին , պիր տէմտէ , պօղար
տուհպէթիյ :

Ա' շգը եարան , ա' պի թէվսէր — ճէն-
նէթ սույըյ — տիր էմմա ,
Սէօնտիւրիւր նա' ըի սէղարիյ — ճէհէն-
նէմ — տա'իմա :

Պու ա' ալէմաէ եարսղ օլան միւրտէ-էօ-
իյ — տիր ,
Եա' ըի սատըղ , պուլան , 'հէ'ր տէմ
զինտէ — սաղ — տիր :

ՏԷՐՍ 29.

Քիշիյէ պիր սատըղ տօսթ , թախթ ու
թանտէն էյիյ տր ,
Տօսթըյ օլմայան սիւլդան , խաղիյ-
նէսիյ թէհիյ — պօշ — տր :

Նէյէ եարար տէվլէթիյն , էյէր տօս-
թըն եօղ իսէ ,

Պիր տօսթ դադանմադ իյշուն, հեր
նէ վիյրսէն եւրիւ տր:

—

Նիյրէլիւս պաղ ու պաղչէյէ, դէն.
պուր վէշ — արըյ կիպիւ —
ձէմ' իյտէլիւս թուհֆէ շիյչէկ, ա'ն.
պեր վէշ:

—

Եաֆիւ — շիֆալըյ — պաղ իյտէլիւս
օլ շէհրիւտրէ,
Հո'ւանի վիէնտլէ տօսթ օլալըս հաղդ
եարէ:

—

Սէ փարէ խանդ — էլիֆ պէ օղուամադ —
լաղըժ, միւպթէտիյէ — զրաղ —
Իը'լմի հըքմէթ տերս իյթմէք միւն.
թէհիյէ — քեամիլ, խաթիւս —

—

Պէնտէ իյսէն, հա'ն աթ տաիւս թէն.
պիյհէ,
Զատէ իյսէն կիուշ ի'յթ — տիմլէ — դա.
լիյֆ թէնալըյհէ — էօյիւտ —

—

ՏԵՐՄ 31 .

Ախուշի՛թ տէրվիշ հազդ մէսիյնին
 . պէնտէսի (դուււ,
 Մէճտէ (սխուս) նիյճէ , խասըմ իյտիյ
 քէնտիսիյ .

Տէրունըյ մէճտ իյլէ , փիւր (տօլու) տի՛յ
 օ մէվլա ,
 Սէրդանէթիյ եօդ պիյլուրաիյ , օ է
 էվլա .

Օլ թէվաղու Ֆաղըլ կէտա սէրֆիրադ
 (շէրիֆ)
 Պունլէր ճէվհէր , սէնա դարըյսըյ տ՝
 ըադ (հալ , քէյֆիյէթ)

Կէ՛լ ըատէթիյն փայմալ էյլէ՛ (սլաս)
 դաշիյնէ ,
 Տօղրու էմիլ՛ն թա՛ճէյլէ՛ սէն պաշի՛նէ ,

Փաքիյղէ՛ (թէմիղ) նէֆսիյնիյ էյլէ՛ փա՛
 յիմալ ,

Օլ տըր սէնա , ճէննէթատէ խաղիւնէ
ու մալ .

Տիւ շմէնիւն սէ'լ , տի'ցլանէ'ի էզման'իյ ,
(էյ զէման տէլիւսիյ .)

Մարտէն (երլան) թիլրեազ ա'լ տէր-
տիյնէ տէրմանիյ .

Եալա'շ , օլ , աապը էյլէ' , սիլլէ , հաճէ-
րիյ (դաշ ,)

Սանա վաբան , առյսուն աղըրյ , սէն
կիլըիյ . ուզազ ,

ՏԵՐՍ 32.

Ֆէզ ըյրի'ն տէրտիյնէ , իյթ տի'նտէ մէտար ,
Բահի (երօլ) ճէննէթ շէմ'ըն (մօմ) եապ-
տըն պիյ էքտար (քէտէրսզ)

Սահըյն օլսուն տա'լմ սէնի'ն քէլի-
մաթ , (սէօզլէր)

Քիլազ ու ըիյա (երլան) շէյդան իյշուն
կիլըաւ'թ ,

Գաչաղն իյսէ մէլո՛ւն, հաւոյ ա խամին-
տէն (կիւնահ,)

Խէլաս պուլարն ահէնկէլի (շիլինկիյր)
խսինտէն,

Փաղլլ, ա՛լիմ, խաղդ տիյսաւնլէր տիյ-
լէրտէն,

Հաղդ էօննտէ, էօյլէ կէշն՛յն, ճիւ-
վան սէն,

Քիւլի (կյշ) դիշթին (Ֆէնա) սէպէպին-
տէն իյրա՛ղ օ՛լ,

Ս. հէնկէրին ախ. ք. քեաննտէն աւղա՛ղ
օլ. (վա՛ղ կէ՛շ,

ՏԷՐՍ 33 .

Շէմ, (մօմ,) տիյվարըյ եաղմաղ էմմա
գարար տը՛ր,

Ղայրէթ պիլլէ, հէման անտէն, ա-
փարտը՛ր. (գալարը՛ր)

Թուխմի միւրդի (եիւմուրդա) պուլարն
իյսէ սէօյլէ՛մէ,

Սանտարէ կէլ, կէօթիւր ըրգղըմիյ,
տիյմէ:

Եյշիյ թէքմիյլ ե'ափմատէն, իյթմէք
նիտա, (չալիյթմէք)

Ս. լէմէ տույ իյթմէք տիր լէ ճճ ու նի'ղա'.

Նէսըյպի'նէ դանաա'թ գըյլ եիյմէքտէ,
Համա իւ շի'ւքը իյթ, հէր լօղման
չէյնէմէքտէ.

Լէզզէթի'նէ սէն ալտա'նմա թիյզ կէչէր,
Ծայիտէ զարէր, դապիյա'թտը, թի'
սէչէր.

Շէրիյք օլմադ իոթէմէզսէն ճիւրմէ
(տուչ) սէն,

Եյշէյէնէ, թա'ղիյը, նօլուր էյլէսէն,

Տէրճիյտէրէք (ալմադ) 12 փէնտի (էօ-
յիւտ) դարիյպ (եադըն)

Պու էպիւտթտէ (պէյթլէր) պուլուր-
սըն, իյթմէ դաիպ.

ՏԵՐՍ 34.

Եւ միւթթէհիմ (սուչլու) չէ՛քմէ պի-
ֆերտ (քիմսէյէ) ինթինապ, (դօրգու)
Կէօզիւն եաշըյն, տէրտիյնէ ի՛յթ, սէն
կիւլապ .

Սէն շէյդանն տուղադ ֆէնտիյն ա՛յան
(աշըդ) ի՛յթ,
Իըհթիւրադ (դօրգու) չէ՛քմէ, սիրրի-
նիյ (կիզլիյ) պէյա՛ն ի՛յթ .

Ա՛լադայը քէ՛ս ա՛թ, անտէն պէօյլէճէ,
Տիւճու ի՛յթ (տէ՛օն) օլ խասըմ եարտէն
ֆէվրիյճէ (չաիլը՛դ)

Եարէնիյ ա՛չ եիլըլաճ դօսուն դապիյ-
պէ (հէքիյմ),
Մուհթէրիզ օ՛լ (դաչ) կի՛յթմէ ճահիլ
քեադիպէ (եալանճըյ)

Չիլքիյն՝ էյքէն մահպուպ օլմադ իյս-
թէրսէն ,

Պու փէնտիյմի սիւրմէ խալվէշ (պէնկ
կիպիյ) դաշը'յսէն ,

Կէ'լ միւղըրը օլ պու մէճիստէ , եօզ
թա'ղիյր ,
Սնճադ քի վար , իը'լաճ տէրտէ ,
պիյնէզըյր .

Ութա'նմայուպ կիւնահլէ օլոր'ն միւր-
տէ , (էօլիյ)
Նէտէ'ն իյճապ , թէվտէսիզլիք շիւ-
միւրտէ (սայմադ)

ՏԷՐՍ 35.

Շիյրիմատէ (տիյիյ ապան) փէլէնկլէ
պուլաշուրտէ ,
Վարուպ եայդար քէնտիյն ճարիյ (ա-
դան) նէհիւրտէ (չայ)

Էշթի'ն (կէօղեաշըյ) սի'լ կիւնահլն
ալմա ըայհասիյն (դօղու)
Սլմատուն Հազդ տիյրսէն միւրտար
սայհասիյն (սէս)

Մահիր (էօղ) ճէրրահ , սէնին Եարէն
քի սաղլար .

Սղրը վէրիր էմմա , սէնտէն չօղ աղ-
լար .

—

Տիւա՛ իյտէր սէնտէն Եանա օ ճէրրահ ,
Քի սաղլարուպ , հաղղա օլաորն շէր-
րահ (մեկնիչ , մա՛նաճիյ)

—

Թէվպէն իյլէ , ճէմիյ սաման (կէօկ)
շատ օլուր ,

Պիհիշթ (ճէննէթ) իւանէն , մա՛մու-
րուսպատ (շէն) օլուր :

—

Տամէնիյ (էթէկ) հէր քիյմին պաղլար
իւզմէթէ ,

Եյրիյլուր էլպէթ թէ ախրը (սօնըյ) է՛րղ-
զէթէ .

—

Խզմէթ իչուն հէր քիմ քէմէր դու-
շանուր ,

Մաղֆիրէթ (ա՛ֆլ) պաղինտէն սէմէր
Եէմիչ) դաշըյնուր

—

Մաղրուր (քիպիր) օ՛լմա, մալէ միւլ-
քէ ախյմէ եօղար պէն կիպիյ .
Պիր կիուեն զօրլու, եէլ էսէրտէ, սա-
վուրուր խարմէն կիպիյ .

Չիրք (քիյր, վաս) էլինտէն, չէք հե-
ման քէս ճամէնի (լուպա)

Վէ նիյսթիյտէն (եօղլի) դաս դըվրա
հէմ խայմէնիյ (չատրր)

Օ ա՛լէմտէ, նատիր տր, ապ, ու լէ-
քէ փաք չէօյէնիյ (սապօն)

Միւրտէխանէ՛ տիր պու ա՛լէմէյ ճիւ-
վան .

Նէ՛յլէմէլիյ, չալկըյ, դանպուր, ու
նէ՛յզան (նէյճիյ)

Ահ ու թէվպէ արլազիյն (սէս) էյլէ
միյզան (թէրազու)

Սէմա, տիւնեա, նաղմէնէ օլսուն խիյ-
զան (դալզըյճըյ)

Սահըյն սհհաթ (սաղլղ) իթէ' սէն
կէ'լ մէվլատէն ,
Աէջմիշ կիպիյ պի'յլ, պու էօմրըյ կէ'չ,
մէտէն ,

Ճիւղիյ (աղ) էօմրիյն իշուն նէտիր պու
ճէֆա ,
Ս'ղապիյն չէ'ք, անտէն ըի կէլուր վէֆա :

ՏԼԲՍ 37 .

Ձէվղ Ֆիւրոսաթիյն Ֆէ'վթէյլէ' կէ'լ, էյ
ճանան ,
Էպէտ էօմրիյնէ տիյլէրսէն , մէյ ու-
նան (էթ մէք°)

Պու ա'լէմիյ խէյալ, տիւշ պի'յլ, սէն
հէմէն ,

Օյա'ն պու տիւշ տէ'յիլ, պէ'լ (պէլքի)
ղի մէրկ (էօլիւմ) թէն ,

Էյ տիւրի'յղա (եաղըղ) սէր թասէր (պիւ-
թուն) ույղ ուտէլէր ,

Պիյտար (օյանըղ ,) անլէրքի , պունտէն
թիյղ կիյթտիլէր ,

Նէ՛ թէտպիյրին վար էյսէ կէօր , ա՛
կէօղիւմ ,
Գուրպան օլա , սանա պու էանա էօղիւմ .

Մահչէր կիւռնիյ , սէն լէղըյֆէ սա՛ն .
մա կէ՛լ ,
Գութ խիլաֆիյն , (ղտորյ) դիքըիյնէ
ի՛յթմէ էնկէլ (սէպէպ)

Մահչէրէ հէր քիյմքի էյթմէղ ի՛ը .
թիդատ ,
Եարատանըյ ինքեար իտէր օլ պիյ-
տատ (հաղղօղ ,)

ՏԷՐՍ 38 .

Թիւճճար օլան , պէյ ու շիրա (ախղ
թա՛ ճիր ու իը՛տա) էյթմէլիյ ,
Քիմիյն ալուպ , քիմիյն սաթուպ կի՛յթ-
մէլիյ ,

Օրատու փաղար տր , դուրըյլան օ մէճիս ,
Հաղղ իւղրէ մէթա՛րն (մալ) օլըյ-
նուր թէլիսըյս (թաղըիյր)

Եւտֆուիւրհասան հաղտէն ալտըն սէր-
 մայէ ,
 Չիւքէ վիյլտին , ճիւրմէ (սուչ) էյթ-
 տին սէնմայէ .

Պէօյլէ՞ մ'ալտըն , սէն հաղղնտէն նէ-
 սըյհէթ ,
 Սօրղըյ սիւալ , ե՞օղմըյ սանտըն ա-
 դըպէթ ,

Էթպէա'նին (գ ուլ) Ֆիլը'վին (էյշ) եէ'վ-
 մէն (տա'խմ) սօրա'րան .
 Թաղըյ՛մ թա'ղիյր ճախղիյնի տրտըն .

Հէմանն ա'տիլ (տօղրու) օ շէհիւհար
 պօ՞չ դօմիշ ,
 Էյու ֆէնա քեարըյն (էյշ) էյթմէ՞ղ-
 մի՞ թէթիթ էյշ .

Մահիյ (պայըղ) կիպիյ եէմիյ եուտուպ
 դաչարսըն ,
 Հիյշ օլդայէ էյիւշմէմէք դուճարսըն .

ՏԼԻՄ 39 .

Հաղպա սալըհ (տողրու) ատէմ ա'ղ-
լըյ տէ'յիլ պու ,
Սնճաղ Փասիտէր (էյրի , եալան) իյ-
շիյտիր , էյ էպու (պասպա)

Ձէհիր ու մար իյլէ փիւր (տօլու) տի-
տէրունիյ ,
Քիյմ ք'էքիյթտիյ (եիյտիյ) մէլթին
(էօլիւմ) ղէհրինիյ .

Քիղպ (եալանճըյլգ) տիյն տէ'յիլ , սիւ-
լիւմէնիյ պիր հա'պպ տր .
Սլթուն վէրաղլէ (քեաղտ) սըյլան ,
միշ պիր դապ տր .

Մէր աղղըյ սէվտայէ օլան , միւպթէ-
լա , (տիուշկիուն , էսիյր)
Մաշմա սէօյլէր , պիյլմէղ սէօղիյննէ' պէլա .

Պատէ (շէրապ) քէյֆիյ տէյիլ պու , հա-
շա ղաֆլէթ ,

Միւրտէ (էօլլի) ճանէ, իը'պրէթ տը
պու տէլալէթ .

Նէ՞ վար պուճտէ, զարէր իյտէր իսա-
պէթ (րասթ կէլմէք)

Մէրտի (ատէմ) շիյր սէն, (ասլան)
տիյնէ իյտուպ, ըէղապէթ .

Երլորդ պէօճէք Ք/քրիյն իյլէ էօլլէրսին .
Նուրիյն ա'էմէ միւսալիյ (պէրապէր)
լտէրսին ,

Ա'գըլ, Փատըլ, (էյիյ) օլան զուլմէ-
թիյ (գարանլգ սէվմէզ,
Տիյնիյն գօյուպ քիյն, շիյն պէյնուտէ
կէլմէզ :

ՏԷՐՍ 40.

Հաեիֆ հէզար, շու ճիհանըյ (տիւն-
եա) սէվէնէ,
Օ ճիհանտէն պիլա (սըղ) խապէր,
կէզէնէ .

Նիհայէթիյ օլան իյշուն ճէֆա շօղ ,
Պիյ նիհանէթ օլանէ հիյշ միւրվէթ եօղ .

Ալթուն եաղըյն էքեապիւրլէր (պիււ
յիւքլէր) արարլէր ,
Էօ'մր արթըյր , դայէթ անրյ ու
մարլէր .

Նիհանէթըյ եինէ էօլմէք միւղաա
աէր , (էօլիւլմշ , շիւպհէսղ)
ձան աթմաղլէր , անա քի աիր , պիյ
քէտէր . (քէտէրսղ)

Ջիյնէ'թի խաղանին (փատիշահլէր)
սէյրինէ վարան ,
Ջըւիւլահ (ալլահն կէօլկէսիյ) ար ,
տէյու , Փէխը կյտէր , ա'յան .

ՏԵՐՍ 44 .

Օ , կէօլկէեիյ ապիյնէ թաղապիւրյդ է'յ
լէ (պէնդէ'թ)

Էյ պիյ հաշ (պայըլմըշ) գա'ւ , հիւ
ճաղտէն հաշրան կյլէ .

Ղամ ու քէտէր , խարիճտիւր օ ա'ա' -
լէմտէն ,

Մալ ու էմվալ զայէթ չիւքիյն մ'ա' -
լէմտէն (եօդլղ)

Կպէտ միւրվէթին արդ շէրտէն թաճը յն
Ծա'ղլի ամէլ (էյիւ էյշ) տաիմ օլա
դադանճը յն .

Տիւ (իյքիյ 2) դանաարէ սէմայէ (կէօկ)
փէրվադէյէ (ն'ւշ)

Տիյն ու Փազլըյ կէլամնա դարէֆ էյլէ .

Պու ա'լէմին շիքք օլար յղը յն պիյլէսին ,
Նէ վազթ անտէն պու ճիհանէ պա -
դաարն .

ՏԼՐՍ 42 .

Գամու (դժողք , նար) խամին , էպէտ
արյթմա պի'յլ հէրտէմ ,
Սէֆահէթտէ (քէյֆ) դիքրէ դէթ ո'ւր ,
սէն միւտէմ (տա'իմա)

Ճէննէթ մէքեանլէրին զիքրիյն Ֆի'քր
էյլէ' .

Նէտէն մահրում օլաճէղըյն զիքր էյլէ' .

—

Դատ'ւն (դ օլէրա) իքրահ , դըյթլդ ,
ճիւմլէ քիւսուրէթ (քէտէր)

Տէլալէթ (նշան) տիր , օ ա' դասպէ (դահ-
մէթ) պի'յ մլննէթ .

—

էյլիք էյլէ եարատանըյն պի'յլմէյէն ,
Քէմիլիք էյլէ , պի'յլմէք ճայիղ տիր հէմէն .

ՏԵՐՍ 43.

Սէվտա'յի մէրազ դէ օղրամիշ պի'րիյ ,
Պաշիմ և օգտը , պէնիմ վիյրմիշ խա-
պէրիյ .

—

Դասպիյպլէր (հէքիյմ) պունա պի'րի'լ-
լաճ պուլմիշլէր ,
Թէտրիյճ (տէրէճէ) էյլէ , իմքեան (չա-
րէ) շէօյլէ դուրմիշլէր ,

—

Իմքեանիյ պուլ քի , դուրշունտէն պի'ր
տազ եէ (ա'րազ շիյն)

Կիտիրմէլի՛յ պաշինէ քի , պէրտ (սօ-
ղուգ) վիյըէ .

Կիտինճէ պու ի՛րլաճըյ պու Ֆէգըյըէ ,
Պաշիմ վար տըր , պաշար օլ եայղա-
րէյէ .

ՏԵՐՍ 44.

Է՛յ եօգ փէրէսթ (վու թճըյ) ա՛լէմտէ
եօգ տիյսէն հաղղ ,

Քեահ (սաման) տէն դաֆան , փէք
պօղուլմըշ միւհաղղաղ .

Դամու իյըրէ կիյինճէսէն դաղեէելիյ
(սէրվիօշ)

Միւգըրը (եըղրարճըյ) օլաարն , մէվ-
լա վար նօղղաելիյ .

Օ վա՛յ նէֆսիյ , պիր շէյէ գըեաս տէ-
յիւ (պէնղէմէղ)

Էվլատ ու էմվալ աճըյսիյ վէշ (կի-
պիյ) տէյիւ .

Եարատանին ճեմալինտէն տիուշմէ
տիր .

Ճեմիյը՝ ա՛լէմի տա՛վաճըյ էյթմէ տիր .

Անըն պիր խօր պաղըըյեէ՛րլէ եէքսան
Ճիւմլէ ա՛լէմէ կէթիրմիշ տիր դու՛Ֆան .

Թի՛ւնտի պա՛տի (ղօր եէլ), դահը էյլէ
օլ պէր էսէր .

Գա՛վմի ա՛տիյ էյլէտիյ զիյը ու զէ .
պէր (ա՛լթ իւսթ)

ՏԼԻՄ 45 .

Տօլույէ նար դապղ էյթտիյ օլ միւր .
վէթլի՛յ .

Դաշտէն տօլու , հէմեաղտրարյ դուստ-
րէթլիյ .

Տավիւտ տիյմիշ սիւահլէրիյ պիյլէնմիշ ,
Թիյը ու քէման (օդեայ) տէսթինէ (էլ)
իիւր տօնանմիշ .

Օղըյն թէմրէնիյն նար (աթէշ) էյլէ ,
ըյսըթմիշ .

Պալեիյմէ դդօփլէրէ կիւլէ սաչրըթ միշ .

—

Իշարէթէ պաղարլար պու ալէթլէր ,
կիւմայիւրտիյիյ պա'ղըն կէ'օրիւն հա .
լէթլէր ,

—

Հալինէ կէ'լ մէրհամէթ գըյւ , Ֆէվ-
րիյճէ (թի'յղ , չափըղ)
Պաշինէ դամ Ֆէլաքէթ կէ'լմէյինճէ .

—

Սենին նա'րի շէշմիյն եաշիյն տէրեա .
տէն ,
Էֆղուն եայդար , քիյը Ֆիսղըյ , տիլ ,
սահրաստէն (օվա)

—

Թէսքիյն իյտէր ճէհէննէմին նարինիյ ,
Ս'շղը հաղդ էրիյտիր տա'իմ դամու
տէքիյ դարիյնիյ , (ճիւն , դար)

ՏԵՐՍ 46 .

Իսթիղֆարէ կիուճլիք հա'շա , քի օլա ,
Սէյէր թէվպէ , Էմսա'լի թիյլքի օլա .

—

Պու տէմտէ պիր տամլա , եաչ , կէօղ-
տէն գաղան
Պահրիյ տէյէր , օ' տէմտէ կէօղտէն
չըյօան

Նէ՛ ճան տըր ճան ի՛ շինտէ , ճան օլան
ճանանիյ պիլմէղլէր
Նէ՛ սիրը տը , սիրը ի՛ շինտէ , սիրը օ-
լան սիւլղանիյ պիլմէղլէր

Կէղէր տէրեատէ մահիյլէր (պալըղ-
նիյճէքի անիյ պիլմէղլէր
Սնա պէնղէր ճիհան խալղըյտէ ք'օլ
եէղտանիյ Սւլահըյ պիլմէղլէր

ՄԻԻՆԹԵԻԻԻ ԳԱԹԻ — ՀԸՔԵԱՅԱԹ
ԷՋՔԻԹԱՊԻ ՍԻԼԱՂԻ ԸՈՒՀԱՆԻՑ

Ս. Հ Վ Ա Լ Ի Գ Ս Մ Ը

ՀԸՔԵԱԵԻԹ 1.

1. Չէմա՛նի էվախլատէ (էվիլէլլէր) նազլ
օլլըյնուր քի, պիր շա՛խսը (ատէմ) դա-
մա՛յը (ան կէօզլիյ) սիյմ (կիւմիւլլ) ու
զէրէ (այթուն) դա՛յէթ մէհապպէթ իյ-
ատւալ, վաֆիր (չօդ) շէյ, ճէմ՝ իյթմիշտիյ
լա՛քին ֆիւզարայըյ կէօզէթմէզտիյ, վէ
խայրլըյ պիր մէնֆէա՛թէ (քեա՛րէ)
սարֆ իյթմէզտիյ, դա՛ֆիլ (ա՛նարզտէն)
միւրտօլտըյ, (էօլտիյ) : Խըսըմ ու ազ-
րէպա՛ ու տօթլէրիյ միւշա՛վէրէ (մէճլիս)
իյթտիյլէր. քի դարնընըյ ա՛շալըմ, կէօ-
րէլիմ, նէ սէպէպտէն դա՛ֆիլ էօլտիյ.
պա՛դտըյլէր քի, եիւրէյիյ դարնի՛նտէ եօզ
իյմիլ. վարտըյլէր, խազիյնէ օդատի՛նէ,
պազտըյլէր քի մէրդու՛մին եիուրէկիյ
էյդան էլի՛նտէ, քի աթտէր միսալիյ

օղուրմէ, խաղիյնէսի, իւզէրինէ. վէ մէզ
 քիուրին եիւրէյինի տօղրայուպ, փարչէ
 փարչէ իյտէր իյտի. վէ սէյրճիյլէրէ տիյլ
 իտիյ.քի, շու Ֆրատա ու զէհէպ (զէր ու
 սիյմ, պու միւրտէնին (էօյլի) եիւրէյինին
 պէհա ու գըյմէթի տիր. քի պունլէրէ
 միւզապիլ (պէտէլ) եիւրէյինի պէյլ' ու
 Ֆիրուխթ իյթտի (սաթտըյ) պանա): Իյմ.
 տիյ շէրա'ն (դանճնլէ) եիուրէյի պէնիւ
 տիր, նէ վէճհլէ — նէ ապ — դալիպիյսէմ
 (խսթէրսէմ օ դարզ (էօյլէճէ) իսթը'մա
 իյլէրիմ. (գուլլանըյլմ) գըյմա գըյա
 ըրմ, վէ տօղրա'րըմ, դալուրըյլմ, սա
 վուրըյլմ:

ՀԸ.ՔԵԱՅԵԻԹ 2 .

Փի'յրի սալխօրտէ ումանտէ) տիւչիուր
 իխթիյար)ին պիլիյ, պիր շէհրէ վա
 տըյ քի պէյլ ու շիրա (սխպու ի'ըտա
 իյտէ. օրատէ հէնուզ (տէհա) թէ'ր
 տիւնեա իյտուպ, նէ'ֆոի տիւնեատէ
 էօյլէճէ.ք, պիր տէվլէթլու տէրիւահլինէ (

շիյ) դարիյս (եաղըյն) օլըյճադ, կէօր-
տիյ քի, սիեան հարկիյըլէր վէ սիւվա-
րիյըլէր (աթլըյ) պէտէվիյ վէ վահշիյ
(եհպանիյ) քիավէթիւտէ (գըյլըգ) մէգ-
պուրին խանէսիյնէ տիւխուլ (կիյրմէք)
պիւրէ, եհտըլէրիւտէ (էլ) նարիյ (աթէշիյ)
ա'սա (չօմադ) լէրիյլէ կէլուպ տօղրու խա-
նէսիյնէ կիյրտիյըլէր Տէօրամէնտ սւ պիյ-
չարէ մա'լուլ (խէսթէ) կէօրիւննէ մէգ-
պուրէրիյ, (անլէր) շէմաթէյէ պէտ
իյթտիյ (պաշլատըյ), քի, է'ֆէնաիմ մէ-
սիյըն իլլահ (Տէր իմ Քրիստոս Սատ-
ուած) ա'վնիմէ (եարտըյմ) վասըլօ'լ (կէլ)
Քարիսիյն (սիւվարիյ) լէր իյթտիյըլէր (տիյ-
տիյըլէր) . հէնուդ ալլահըյ թէգէքքիւրէ
(անմադ) ալլադ իյթտին. (պաշլատըն) քի
շէմա (կիւնէշ) գէվալու դուրուպէ (սլաթ-
մադ) թէգարդիւպ իյթմիշ (եաղլաշմըշ)
դուլուր' ֆէհիրտէ (շէֆադ) նիյջիւն թէ-
խադդուրիյթմէտին. (ա'նմադ) քի, օլտէմ,
(օարա) հալին էյիյ տիյ. իւսքի'լթ (ոո'ւս)
իշթէ պու տր, սէնին նէտըյսլին քի, սա-
նա իտապէթ իյթտիյ. խայրիւնիյ կէօր,
վէ թէսէլլայէ պա'գմա :

ՀԸՒԲԵՍՆԻԹ 3 .

Պիր պայ (մալլըյ) տէվլէթլու, հա՛լի
պէգա (հայաթ . էօմլ) տէ, ա՛սլա, հու-
դարա ու զուաֆա (ֆէգըյը)նին նիյազ
ու ավազըյ (սէս) կիուշ (դուլագ) իյթ-
մէք իսթէմէզտիյ . սլիր կիուն նակէհ
(պի՛րտէն) վէֆաթ իյտուպ (էօլմէք), ճէ-
նազէ տիւա՛սինիյ գըյլադ իւզրէ, քի-
լիյսայէ կէօթիյրուպ ըա՛պպէնա, միւ-
տամիյ ճէննէթին ըահմէթիյ իըհսան պիւ-
եուր պու պէնտէնէ, (ընկա՛լ և հանդո
դհողի ծառայիս քո Տէ՛ր) փափազլէլ
պու տիւա՛նիյ իյթտիքլէրինտէ, Թաա-
վի՛յը (պատկեր) սալի՛յպի շէրիյֆ (սուրբ
խաչ) իյքի տէ՛սթի աղիյզինիյ միամար,
(մըյլիս, շիյվիյ)տէն շէքթուպ, իյքիյ ոօ-
մախ (դուլագ)լէրիյ դափասարյ . վէ պիւ-
յուրարյ քի, նիյազ իյթմէյին նա՛ֆիլէ,
շու մէլո՛ւն իյշուն, Ֆիզոլլըյ (պօշ) տիւ-
ա՛նիզէ իյշիթմէմ . նէ կէօնաքի (նիյճէ-
քի) օ զալիմ ու պիյրահմ ու պիյտատ
իսթիը՛մա իյթմէտիյ (տույմա՛արյ)պէնիմ

կէտալէրիմին ա՛հ ու Ֆիղան ու Ֆիր-
եաալէրիյնի :

ՀԼՔԵԱՆԵԻԹ 4 .

Տիւա՛ ու իր՛ պատէթտէ , հէր գայլու-
վէ էշղալիյ Ֆիքիրտէն ըէտա ու իխրաճ
իյտուպ (շըգարմադ) տուրմալըյ :

Պիր դէմանտէ պիր վա՛րդ (քարոզիչ)
ղա՛յէթ (շօդ) ա՛շգը հադդա հայրան , վէ
մէվլայէ հադըյգաթլու պիր գուլ օլ-
մա՛ղլէ , պիր հիրմարճըդ (էշէճիկ) իյլէ , օ-
րայէ պուրայէ կէզուպ , մէճճա՛նէն (փա-
րէսիլ) վա՛ղ իտէր տիյ . պիր կիուն քի-
լիսայէ տիւա՛յէ կիյրաիյինտէ , էշէյինիյ
տէ գափույէ պաղլասըյ . վէ ըապպէնա
(հայր մեր) պիր քէրրէ տիյինճէ , պիր
գաշ քէրրէ էշէյին գայլուսըյ իադը-
րիյնէ կէլմէ՛քլէ , տիւա՛սըյ պիթիյրէմէ-
տիյ քի , օ՛լմայէ էշէյիմիյ օղրու (խրսղ)
չալտուն , պու կիպիյ սաիր Ֆիքիրլէր տա-
լիյ տիւա՛սինէ քէտէր կէօթիուրիլլէր .

տիյ : Պոււնըն իյչուն , հէ՛ման քիլիյսառէն
աըշարըյ Քըրլայեուպ , ուճուղ պիր պէ-
հա իյլէ էշէյինիյ սաթարյ , պոււնըն քէ-
տէրիյմէն՝ օչսուն . վէ կիլթտիյ քիլիյսա-
յէ , էվվէլինտէն սօնինէ տէք , տիւա՛սիյ-
նիյ զայդըյսղ պիլթիլտիյ :

ՀՐ.ՔԵԱ.ԵԻԹ 5 .

Տիւօժէն (դիւղինէս) ա՛տլիմ Քէյլէ-
սօֆին տախիյ քէշքիուլ կիլպիյ , եալը-
նըղ , պիր սու չէմչէ (աղաճ պարտաղըյ)
տիյ վարտիյքի , տա՛խմ անինլէ սու իյչէր
տիյ . պիր կիոււն չէշմէյէ վարուպ , անինլէ
սու իյչէրքէն , պաղարյքի պիր շօճուղ
կէրտիյ պարտաղըյ օլմայարաղ , իյքիյ
տվուճիյնիյ աչուպ , իյչինտէն իյչտիյ
կիլթտիյ , պոււնըյ կէօրինճէ տիյտիյքի ,
հայֆ իւ էֆսո՛ւս (աիսո՛ս) պանա քի ,
շունճէ զէման , շու քէշքիւլին աղըլըղըյ-
նըյ , պիյհուտէ եէրէ , չէքէր իյմիչիմ .
մատա՛մէ քի պոււնսպտէ , իմ՛քեանիյ վար

իյմրչ տիյտիյ , նէ՛ լաղըմ քէչքիուլ տէ-
յերէք , եէրէ ուրուպ վարէ փարչէ իյ-
լէտիյ , քի դայդուսիզ ք'ըլիմլէրիյի՛ն
դալիպ օլայըմ տիյտիյ : Այմտիյ կ'ը՛ք
տիւա՛տէ , վէ կէրէք տէրսիյ միւդալէա՛-
տէ , դայդույըյ տէ՛Ք՝ ու մահվ ու իղա-
լէ իյթմէլիյ (սիուրմէլիյ) քի , արդու ու
մէրամ ու միւրատիմիզ հասըլ օլսուն :

ՀԸՒԲԵՍԱԵԿԹ 6 .

Պիր փիեատէ է՛հլի տիւնեա դայէթ
Ֆէղըյը , վէ տիւխթէրան (ղըյզլէր) սա-
հըպիյ օլուպ , ըուզան ու շէպան , (կիյճէ ,
վէ կիուն) անլէրին դայդուսիւնիյ շէքէր իյ-
տիյ , վէ էպիսղ օպլին (Յպիսկոպոս) նէսըյ
համթիյլէ , տաիմ կիյտէր իյտի Մէրիէմա-
նա քիյիյսասիւնէ , վէ անտէն մէտար (եար-
արմ) նիեազ (ըէճա) իյտէլ իյտիյ : Պիր
կիուն իյրքէնճէ քիլիսայէ կէլուպ , տէր-
կեահինտէ (էղիկ . էօն) իյքի ա՛մա (քէօը)
կէտա (Ֆէղըյը) կէօրտիյ , քի , պիր պի-

բիլլէ վարլըդ ճիհէթիմտէն սուհայէթ
 (սէօղ) իյտէրլէր իյտիյ . պու տէրաթիմէնտ
 տաթիյ անլէրտէն պիյ խապէր դուլադ
 միւսաթիլիյ օլտըյ : Մէղպուրին պիլիյ
 տիյտիյ քի . պէն 200 ալթուն , դադ-
 նէմատ ճէմը՝ իյտուպ , տիյքմիշիմ . օ պի-
 ղիյտէ պէնիմքինատ 300 փէյտա իյթմիյ-
 շիմ . տէրաթիմէնտ նաչար պուներյ իյշի-
 տիննէ , թիյզվարիյ (չապըդ) կիյտուպ
 էպիսդ օպօսսէ նազլ իյթտիյ . վէ անինտէ
 (հէման) շաղըրուպ անլէրիյ , վէ աղար-
 լանուպ , սէրզէնիշ (թաղիյը) իյթտիյքի ,
 սիզ քեաղիպ (եալաննըյ) վէ սարըդ (խըր-
 սըզ) սինիզ , քի Ֆիւդարա քիավէթիմտէ
 (սուրէթ) խա՛լզը ա՛ալէմիյ ալաատըյօր-
 սինիզ . վէ նա՛չարլէրին նէֆէդասինիյ
 իպդալ իտէյօ՛րսինիզ . շիւպհէսիզ , պիյ-
 հուղար վէ քահաթսղ օլաճագսինիզ , օ-
 ադչէլէրին սէպէպիլլէ , վէ ա՛նլէր ճէմ
 իյթտիլէրիյն անա վիյրտիլլէր քի , միւս-
 թէհադղըյն վէ մուհթաճիյնէ թէվղիյթ
 իյթտուն , (վիյրսուն) . վէ էպիսդ օպօս
 պիլիյնէ 20 , վէ տիկէրիյնէ 30 ալթուն
 վիլըուպ , գուսուրիյնիյ վիլըտիյ օ տէր-

տիյնիյ կէօրսուն , հաղգ շէրիյա'թ : Նիյ-
մէյէնին մալըյ , եիյէնէ ըայըդ տըր :

ՀԸՔԵԱԵԷԹ 7 .

Պիւեուք Գօնսդանդըյն ա'ղիյղ վա-
տիշահէ ինհա իյթտիյլէր քի , թասվիլրի-
նիղիյ Սնդ աքիյէ շէհրինտէ դաշլատըյլէր .
վէ ինթիդամ ալմագ իյշուն , դայրէթէ
դօշմագ իսթէրլէրտիյ : Նէզա'ր պիւեու-
րունղ (պա'դընղ) փա'տիշահիմ , քի միւ-
պարէք ճէմալինիղի փարէ փարէ իյթ-
տիյլէր . էլլէրիյն եիւզինէ սալուպ տիյ-
տիյլէր քի , եապէն ա'սլա , եարէ պէրէ ,
պուլմայօրմ հէյշ . պաշիմ պէտէնիմ սա'
փասագ տըր . պունըյ տույուպ նա'տիմ
փէշիման օլտըլէր , ինթիդամ -էօճ- սէվ-
տասինէ աիուշէնլէր :

ՀԸՔԵԱԵԷԹ 8 .

Միւա'լլիմին (վարդապետ ուսուցիչ)
պիլրիյնին ա'տէթիյ իյտիյ քի , ելըլտէն

Երյլէ , շայիրութիյնէ պիբէր տանէ ,
զէնպագ (շուշան) հետիյէ վիյրիւր իյտիյ .
սէսլէսլիյն սիւալ օշնուտէ , զէնպագտէ ,
տէօրթ ա'լամէթ կէօրիյօրմ — տիյտիյ .
է վվէլա , անտէ իուշ տիւրլու ըննի վար
տր քի . իուշ Ֆագըրյլէթէ (բարեգործու
թիւն) ա'լամէթ — նշան — տր . Ե'անիյ գալ
պիյնէ , թէնիյնէ . վէ էյու նիյէթիւնէ .
պա խուսուս (պաշլըյնէ) անտէ պիւր լէ
դըյֆ վէ խօշ բայիհա (գօղու) վար տր
քի , էլ սունմատէն (տօղանարմագ) պիւր
խօշ պույ (գօղու) իյաալ (Եէթիշտիւրմէք)
իյտէր միւսթէշմիւիյնէ (գօղլայանլէրէ)
լաքին դրտաղյ վէ ա'քսիյ էյէր զէտէլէ
նուպ շիքէսթ (դըյրլմշ) օլուրսէ , պէտ
պույ օլուր . վէ պու իյսէ , պիքիւրլիք
(կուսութիւն)է , տէլալէթ վէ իշարէթ
տիւր . Պունլէրտէն մա'ատա , զէնպագըղ
տէ (ճէմ , յող) Եէտիյ էվրագ (Եափ
բագլէր) իյլէ , Եէտիյ տէ թիւխմ (թօ
խում) օլուպ , վէ պունլէր իյսէ , 7 Ֆէ
դաիւլ իյլէ 7 քէպաիւր վէ ընդաիւ (պաշ
լըյ կիւնասլէր) մա'նա վէ մա'նէնտիւնտէ օ
լուպ , արղուլէրիւքի , պիւր պիւրիյնէ մաիւ

(մէյլույ, հէվէսույ) վէ սանիյսիյնէ նա՛
մաիլ օլսուելէր, պուեննչուեն տր, զէնպագ
շիյշէյլինի անլէրէ իհտամ (հէտի է ի թ.
մէք) :

ՀԸՔԵԱՆԵՒԹ 9 .

Ճահիլ չօճուղըն պիրիյ սիրգաթ (խըր-
սըղղ) վէ օղըըյըյգէ տայանուր, հէր
ախշամ փիւր տէսթ (էլի տօլու) էվէ վա-
ըըր. վալիատիյ տախիյ շա՛տ ու խէնտա՛ն
(սէվինճիյ) օլուր, էմմա հիյշ թէֆագ-
դուտ (սօրմագ) իյթմէղ քի, պուենլէրիյ,
նէ՛րէտէն կէթիլիյօլան. ի՛լլա, խուրրէմ ու
մահղուղ ու մէմուեն ու մէսրուր ու միւթէ-
շէր.քիւր) օլուպ, ելյը, էյշէր. օլտըյքի,
կիտուելէրտէ պիր կիուեն, զէ վալըյ չօճուղ,
կիրիյպանըյ (եագա) էլէ վիյըից. վէ
տալպ (ապմագ) օլընմէսիյնէ հիուքսօլը-
նուր, ն՛յյաղ խտէրքի, մաաւ՛մէ քի, խէ-
լաս վէ ըէհա գուրթուլշ) եօղտը պանա,
պա՛տէմա, (ա՛սլա) եա, (պուենտէն սօնրէ)
վալիատէ ճի էղիմի ճէլպ իյտին, պիր քէր-

րէճիք օլսուն, պա՛րի (դոնէ) հիյչ օլմաղ-
սէ պիր հալալըդ ալայըմ. վալիտէսի,
կէլինճէ, դէպանինի (տիյլ) ա՛չ, տիյտի,
վալիտէճիյիմ, դիյրա օլ տիյլ տիր պանա
նէճաթ ու հայաթ (խէլաս վէ է՛օմր)
պախշ իյտէճէք. բըզդաթ ու շէֆդա՛թի
մատէրի վէ վիւսէրի — անա, օղուլա-
ճըյ՝ըյ — նի՛յթսուն (նէ՞ եափսուն) պիյ-
չարէ վէ պէօն դատըյն. տիյլինիյ ուղա-
արյճադ, բյ՝ըյրուպ պիր փարչէ դօ-
փարտըյ. վայ վէ էմա՛ն, վէ ահ ու Ֆի-
ղան, իյտինճէ, հաքիմ, էսա՛սի մատտէ-
եիյ, էվվէլինտէն պիյլմէյերէք, սահը-
հան (տօղրուսըյ) դաթլէ միւսթէհադդ
իյմիշ, պու դա՛լիմ վէ եարամաղ չօճուդ:
Լաքին ու շադ, սէպէպինին սիւալ պու-
եուրիլմէսիյ էօ՛ղը ու իղնի տիյլէյուպ,
նաղլ ու հիւքեայէյէ մէէլուն վէ միւ-
րէխսաս (իյղինլի) օլտոճէ. «կէօրիյօր-
«մի՛սինիղ տիյտի, եա՛ հաղըրուն (ճէմ-
«ա՛աթլէր) շու մատէ՛րի պաքէտէրիմի .
«պէն պի՛ըդապի՛յը հալիլէ) սօնընը թէ-
«ֆէքքիւր (Ֆիքիւլէնմէք) իյթմէյուպ,
«մէսրուդա՛թի եէվմի էմի (հէր կիուն»

« քիյ շալընթըլէր) էվէ կէթ ուրին ճէ, դա՛-
« դա՛ն տիրմէ զտիյքի, նէ՛րէտէն տիր, պէն
« դա՛նն իյտէրտիմքի, հէր քէս, պէօյլէ
« դազանն իյտէրլէրիյմիչ. պէնիմ պուն-
« տէ նէ թիւ հմէթ ու դապահաթիմ վար,
« սիզ ինսաֆ իյտինիզ, հաքիմ պու ահ-
վալէ վադըֆ ու ալեահ օլտըդտէ, դաիմ
օլուպ (դալդուպ) ու շադըյ սալիյպ (տար
աղաճըյ) տէն սէլպ իյլէ, անասիյ եէրիյ-
նէ սալպ իյլէտիյ : Իշթէ պէօյլէ ճէ, նիյ-
չէ վալիտիյն ու վալիտա՛թի դա՛ֆիլէ (ան-
հոզ. ծնողք. իհմալճըյ աթա, անալէր)
վադթինտէ էվլատիյնէ, փէնտ ու նէսըյ-
հաթ վիյրմէյուպ, անլէրին վէ պալ ու ա՛-
դապ, ու դազապիյն շէքէրլէր :

ՀԸ. ԲԵՍ. ԵԿԹ 10.

Պիր մէմլէքէթին փատիշահըյ վէֆաթ
իյտուպ, վէ եէրիյնէ վարիս ու վէլի՛յն
ահտըյ (դահաժաուանգ.) օլմաեուպ,
ճիւմլէնին իթթիֆադը (պիլլիք) իյլէ, պիր

ա՛ազըլ վէ ֆատըլ (էյի , տողրու) քիմ-
սէեիյ փատիշահ թաեիյն իյտէրլէր . պիր
կիւն սէյրէ չըյդուպ , պիր եէրատէն կէ-
չէրիյ.քէն , պիր աղած իուզէրիւնտէ Գորո-
տէս նամ , ա՛պի՛մի մէշհուրիյ կէօրաիւ.ք-
տէ , սորար քի , նէ՛ իյտիյօրսիւնիզ պու-
րատէ . թիճարէթ (պագիրկեանլզ) իյ-
տուպ , դապիպիյնէ (իսթէյէնլէրէ) ս՛ւլում
ու ֆիւնուն սասթարըմ . տիյտի փատիշահ
քի , իուչ պադման (ալթը օդգա) կիւ-
միւչէ նէ մգտար , ա՛գլ , ուի՛ըմ վիյ-
րիրսիւն պիզէ . տիյտիյ յ օլ դա՛տէր աղ-
չէյէ կէօրէ , սիզէ էօյլէ պիր փէնա (խը-
րատ) վիյրիյըիմ քի , հէր դէման խադըը-
տէ սագըարսէնիզ , չօդ ֆէվաիտիյ (քեար-
լէր) կէօրիւրսիւնիզ քի , իշթէ պո՛ւ տր .
« թէֆէ.ք.քիւր ու միւդա՛լէասիզ աիւշի՛ւն .
մէտէն) պիր սէօղ սէօյլէմէ , վէ թէճէս-
սիւսու թէֆէհհիւմ ու թէֆահհուս , ու
« թէտղըյդ ու ճիւսթ ուճու ի՛յթմէտէն ,
« եանի (էյ ս՛ւճէ պիր շէյի պի՛յլմէտէն)
« փճրա իյթմէքի , նա՛տիմ՝ օընայէսիւն (փէ-
շիյման) շէհրիեարիւն (փատիշահ) էթպէ-
ա՛լէրիյ (գուլ) պու քէլիւսաթի տույուպ ,

մէզադ (դէհք) իյառուպ կիւլտիւքլէրինտէ,
փաթիշահ տիւշիւնուպ էմը իյլթտիյ, մէ-
սլալիղիյ մէվն'ւտէ'ի մէզքիուլէեիյ (3
սլադման կիւլմիւշիյ) վիլըիլմէսիւնիյ, վէ
հէման սերայիւնէ վարուպ, դափու ա-
սիթան (էշիյի)լէրիլէ, սիւֆրէսիւտէ,
պատէ (շէրապ) նին ճամլէրինտէ (դա-
տահ) վէ եադա քէնարլէրինտէ, նիհայ-
էթ դավանլէրտէ, վէ տիյվարլէրլէ սիւ-
թուն (տիյրէք)լէրին հէր պիլիւտէ ալ-
թուն հալլ ու դըլա (եալադ) իյլէ խու-
դո'ւդը ճէլիլէ (աշըյդ) եադըյ) իյլէ
մէզպուր պէյթին դայա իյլթտիլաթիյ. վէ
օլ փէնտին սէմէրէսիյ (մէյվէ) մուճի-
պինճէ կիյտէրէք շիւհրէթ (նամ.) պուլ-
արյ ուլում ու ուղուլտէ. (ա'դլլէր) վէ
ճիւմլէ մէմալիքիւնիյ ա'տալէթ (հադդ)լիլէ
հըֆղ ու զապղ իյլէ. զուլում ու թէ-
ա'տաթի եալթիյ (հադդսղղլէր) դա'ր ու
էսասիւտէն տիյպ, դալ ուրէֆ իյլթտիյ
(դալտըրարյ) վէ վիւքէլա (վէքիլլէր)
վիւզէրա (վէղիլլէր) վէ զապիդան ու
հաքիման, վէ ըիճա'լի (րէճիւլլէր թի-
պտրիւնէ պիօլէճէ ա'տաթիլ ու ֆա'ղլ

(Եյլէյէն) օլմալէրինէ , թէէքիյտէն (դա-
վիյճէ) թէնպիյհաթ ֆէրմանլէրիյ վիյը-
տիյքտէ , հէր մէհալլտէ կիւրկ (գուրտ)
ու կիուսֆէնտ (գօյուն) պիւրլիյքտէ կէ-
շիյնմէյէ պաշլաաւըյլէր . վէ էօրֆլիյլէրէ
պու սէօղիւն իճրաաւըյ հէր նէ դատէր
շէթիյն կէլտիյսէ , փատիշահէ , պիւր խա-
սարէթ (դարէր , գիյան) իյտէմէղլէր իյ-
տիյ , ճէմահիյրին (խալդ) խէվֆիւնտէն
(գօրդու) : Պունն իուղէրիյնէ դա'դըպէ-
թէն (ճիւմլէթէն) դօփլանուպ , հալլա-
ֆիւնէ (սէր թիրաշ) վէֆիյը ու քէսիյը
էշեա (շէյլէր) վա'տ իյթտիյլէր քի , թի-
րաշ իյթտիյինտէ , իւսթուրէ իյլէ խըրդ-
լաղընըյ (պօղաղ) քէսսուն , Թիրաշկեա-
հէ վարուպ վաղթինտէ խամէթինի իյֆա-
սինտէ , դափունն պալասինտէ (եօղարըյ)
քէլա'մի մէսղուրըյ կէօրուպ , գօրդարըյ-
սէտէ , լա ըլաճ (նաղար) կիյրտիյ իշէ-
րիյ հանինէ . պաղտըյքի , ա'յնի քէվի-
մաթին դըպղըյսըյ , կէրիյպան (եաղա)
լէրինտէ տէխըյ մէսղուր ու մէնգուշ
(նաղշըյ)տը . տիյպէլիք (քիւլիյ) . վի-
պիւսպիւթուն ա'տյին պաեին օլուպ (շա'

չըրուպ) պիյա'ղլ ու պիյխօտ (սէրսէմ)
օլուպ, վէ էյատիյ սիյ (էլէրի, էէտ) իր-
թիա'շէ (տիյթրէմէք) պաշլատըյ. վէ
ղա'նն իյթտիյքի փատիշահ ահվա'լի վա-
ղըա' (օլտն հալլէր)լէրիյ տույմիշ տէյ ու
էլ խա'ին իւ խաիֆիւն (դող, սիրտն 'ի
դող) Ֆահվասիննէ (մա'նա) խաքիւիա'յի
շահանէյէ սարըյլուպ, իսթիղֆար (թէվ-
պէ) իյթտիքտէ, փատիշահ իսթինդար-
լէ իյշէ վազըֆ (ակեահ) օլիյճագ, հէ-
տաեա'ի ա'ղըյմէ (պիւյուք հէտիյէլէր)
իյլէ, սէ'րի պէրպէրինիյ չրագ չըյդա-
րուպ, միւնաֆըղլէրիյն պի'ր պի'ր գաթլ
ու ի'ըտամ իյլէտիյ (եօղիյտի) վէ էսահհ
(փէք սահըյհ) տը հազըթի Սիւլէյման
(Սողումն) իպնի Տավուտ (դաւիդին օղ-
լու) քէլամըյքի պուեուրմիշլէր տը քի
աղլ ու մա'րիֆէթ ատէմիյ էօլիւման
խալաս իյտէր :

—

ՀԼՔԵՍՆԵԹ 11.

Տիօն իամինտէ ի'ըյտէվիյ (խրիսթիյան)

փաստիչահլէրինտէն պիտիսիյ ա'սլա կիււ-
մէղ կյմիչ էօմրիւնտէ . պիւր կիւն ըիճա'լի
տէվլէթիյ պիրատերիյլէ շօղտէն պէրու
օլան շու մէրադղլէրինիյ տէֆ իյթմէք
կյշուն , հազուրիյնէ չըյղուպ , սէպէպի-
նիյ պա նիյազնամէ (ա'րղը — հալ) սիւալ
կյթտիքլէրինտէ , պիւր զայրը կիւն , ճէ-
վապինիյ վիյրիյրիմ , սյունն իւղէրիյնէ
էմր կյթտիյ պէնտէլէրիյնէ քի , պիւր շու-
ղուր դազսունլէր , նըաֆինէ (եարըմ)
տէք , աթէշիյլէ մէմլու (տօլու) օ աթէշ
իւղրէ պիւր միւսթա'մէլ վէ քիւհնէ էսկի
իսքէմլէ գօյուպ , կյնճէ թէւլիյլէ , տիւ
տիհանի (իքի աղըղըյ) պիւր գըյըճ աս-
սունլէր . վէ անա դարիյպ (եադըյն) պիւր
սիւֆրէ տօնաթսունլէր , նէֆիյսէ (ա'ալա)
դա'ամլէր (եիյմէք) վէ սուրահըյըյ շէ-
րասպէր կյլէ . վէ շէվրէ եանըյ , Ֆըյը
տօլայըյ տէօրթ եանըյ) տալ գըլըճ դա-
զադ վէ սօլտատլէրիյ (ա'սքէր) դուշա-
տուպ , շաղըրտըյ տատէրիյնի (գարնտաշ)
օղուրթտըյ օ իսքէմլէ իւղէրիյնէ , վէ
նէյղէն (նէյճը)լէրինէ էմր կյթտիյ ահէնկ
(չալղըյ) կյթմէյլէ . վէ տիյտիյ դարնտա-

շինէ , պիւյուրն , սափանիզէ պաղըն . վէ
 խաթէտիյինիզտէն , երիյին , վէ իյշին . ճէ-
 վապ վիյրտիյքի , նիյճէ շատ ու խէնտան
 (կիւլէն) օլայըմ քի , հէր դարէֆիմտէն
 սըդլէթ իյշինտէ իմ . շու հալտէ կէօղիյ-
 մէ պիւր շէյ կէօրիւնմէղ , պուճիլէյին իմ
 պէն տէխիյ հէր տէմքի , նիյճէ քի շիզ
 պու տէմ :

1 . Սէմայէ (կէօկ) պաղսամ , շէհին
 շահիմիյ կէօրիւպ գօրգարըմ .

2 . Ս'շաղըյտէ ա'լէվլէնմիշ նա'րի ճէ-
 հըյմ (ճէհէննէմ) կէօրիյըմ .

3 . Ս'տիմտէ , սուշլէրիմլէ պօշէ կէ-
 ջիրմիշ տէմլէրիմի կէօրիյըմ .

4 . Էօնիւմտէ , էօլիւմիւիյ , պուճնտէ
 նէ զէման կէլտիյինիյ .

5 . Սօլըմտէ շէյաղըյնիյ . սաղըմտէ մէ-
 լաիք ու ֆէրիշթէլէրիյ .

Իմտիյ պուճիլէրին իյշինտէ ֆէրահ օլո'ւր
 մը ինտան . պուճիլէրիյ կէօրիւպ , իյշլտին-
 ճէ , զէվալըյնն մէլուլ , մահղուն (եաս-
 ւըյ) օլտըյղընն հէր տէմքիյ , սէպէպլէ-
 ըիյ անլայուպ , խամուշ ու էտսէմ (սուս)
 օլմաղլէ , նա'տիմ ու փէշիման օլտըյլէր ,

սօրտք գլխիսնէ , վէ չօղ հըսսա դափտը յ-
լէր . նէ՛ մուժլու , (նէ՛ ա՛լա) դըսսա-
տէն , հըսսա ալանլէրէ . ճա՛նիմ ֆէտա :

ՀԸՔԵԱՅԵԻԹ 12 .

Պիր գօճա , դարը յսի՛յլէ եօլէ կիտէ՛ր-
քէն , թարլալէրտէն կէչտիքլէրինտէ , տիյ-
տի էհլինէ , պա՛գնէ էյու պիյչիլմիչ տիր .
գըյրիլմիչ տր . պիյչիլմիչ տէյիլ տիյտիք-
տէ , ը՛նատ ի՛յթմէ , թէքրարլատոգ տէ ,
խայր , մէգասսլէնմիչ տր . տէյուպ , պէօյ-
լէճէ , պիր չայ քէնարինէ կէլտիքլէրինտէ ,
գէվալլունն , դա՛յրի սապր ու թէհամմիւ-
լիյ դալմայուպ , ազալայուպ , դայէ պը-
րագուպ , պաթմագլէրիյնիյ մկտատ կի-
պիյ իյտուպ , սուտէն եօղարըյ դալտը-
րուպ , գըրիլմիչ տր , տիյմէք իսթէր
իյտիյ :

ՀԸՔԵԱԵԻԹ 13 .

Տիլէ էհլի խաթունն պիրիտէ , էյղանն

քէղալիք (պունն կիպիյ զայէթիւրնատ-
նըյ օլուպ, դօճասինին սէօղիյնէ աքսի-
նէ եիւրիւր իյտիյ . պիր կիւն հէր նէ
ասլիյսէ, իյրմաղէ տիուշուպ պօղուլուպ,
դօճասիյնէ խապէր վիյրիլիննէ, պու տէ-
խըյ զըտար յնիյ, պաշլար սույէ եօգա-
րու արամաղա . կէօրէնլէր պու թէրո
էյշի սօրտղլէրինտէ . տիյտիքի, չունքի օ
հա'լի հայաթինտէ (սաղլըղընտէ) տաիմ,
ա'քսինէ եիւրիւր իտիյ, ումարըմքի, հա-
լա էօլտիւքտէն սօնրա տէխըյ, պէ'լքի
եինէ աքսինէ հարէքէթ իյտէր տէյու,
ա'քսինէ արայօրմ:

ՀԸՔԵՍԱԵԷԹ 14 .

Պիր ասլղատէնին պիր չիթթիկիլի էյլէ
20 էվլատըյ օլուպ, տա'իմ թէֆէքքիւր
էյտէր տիյքի, էկէր անըյ շու էվլատի-
մէ դադսիյմ իյթսէմ, ճիւմլէսինէ քի-
ֆայէթ (պէս) իյթմէյուպ, մէմսուն օ'լ
մայաճաղլէր, վէ միւհապպէթ իյտէմէ-

յուսպ, նիֆստ ու շիւստ (հասէս) իյլէ |
հէր տէմ, գավղս ու նիզս՝ իյտէճէքլէր
Վէ չիֆթիւք հիւշ պիւրիյնէ պիր մէնֆէա՛թ
իյտէմէյէճէկինիյ պիւ միւթաալա՛ անլա-
տգտէ, պիր կիւռն հէփսիյ պիր եէրէ
չաղըրուս, վէ պիւրիյնն՝ վէ իթթիֆա-
գըն մ'ա՛ւճիղաթ վէ գուվվէթինիյ կէօս-
թէրմէք էյչուն էյքի տէսթէ } շրալըգ վէ
տէյնէք հաղըրլատուս, պիրէր պիրէր
վիյրուս գըյրտըրտըյ, քէնատուլէրիյնէ՝
սօնրա տէսթէ իյլէ վիյրուս, գըրամա-
տըգլէրինտէ, տիյտիքի, նիյճէքի կէօր-
տիւնիգ պո՛ւրատէ տէյնէքլէրինն իուզէ-
րիյնէ, սիգ տախի եարըյն, պէն էօլտիւք-
տէ, պիր պիրինիգտէն այրըլտըրըննգ կի-
պիյ, տիւշմէն, վէ եօլտուլլը, սիգիյ
էօյլէճէ սւֆատը վէ գըյրար. էմմա
ճիւմլէնիգ պիր օլտըրըննգ հարտէ, մէթիյն
(գավիյ) հըսար կիպի, տուրա պիւրտի-
նիգ. շիմտիյ վէսըյէթիմ պու տը քի,
չիֆթիւյիմին տէրունինտէ, եէտիյ տէֆիյ-
նէ (խաղիյնէ) կէօմմիւ շիմ գա՛ղըյըն, եէ-
տինիգտէ, պիրտէն դէնկիյն օլտըրըննգ
պուընըյ տիյտիքի, էօլտիւլինտէ, չիֆթ-

լիյի թէն պէլիքէրի՛յէ , խարասպ ու եէ .
 պասպ իյթմէսունէր . դիյրա օ խաղայինիյ
 պուլալըմ տիյրիյթէն , շիթթ լիյի պա՛տէ .
 հէվա , վէ ա՛ալա , պէլէմիշ վէ դազը .
 միշ օլաճագէր . վէ պէօյլէլիքէ , իյքիյ
 իուշ դաթ մահսուլ ալա պիյլէճէքէր ,
 վէ ընճպէրլիք կիպի պիր հալալ վէ պի .
 ըինճիյ սա՛նաթըն , դըյմէթինիյ պիյլէճէք .
 լեր . հիյճէքի տէ օլտըյ . շունքի թարլա .
 նըն տէօրթ ազրաթըյ դազըյուլա պու .
 լամատըղլէրինտէ , պա՛րիյ պէլէտիյլիմիղ
 քեարլըյ օլսուն տէյուլ , պույտա էքտիյ .
 լեր . օ սէնէ տէ հէվա ըահմէթիյ օլուլ ,
 փէք դիյաատ դազանտըյլէր , վէ պիրտէն ,
 դէնկիյնլէտիյլէր . վէ օլ վագթ անլատըյ .
 լեր քի , մէրհում ա՛ազըլ պասպալէրի .
 նին տիյտիկիյ կէօմիւլմիշ խաղիյնէ , պիր .
 վէքատ շիթթ լիյի էյուճէ պէլէմէք վէ
 չափալամագ իյմիշ . արթըղ պունն իւ .
 դէրիյնէ , հէր սէնէ պէլէյուլ , էքէր
 պիյլէր պիրինճիյ էքինճիյ օլտըյլար ,
 հագղըն քէրէմիյ վէ պասպալէրինին մէ .
 ըամի վէ տիւա՛տիյլէ :

1875

1876

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542018

